

*Araban*

Poština plačana v gotovini

Oddajna pošta Ljubljana

# *Vigred*

ŽENSKI LIST  
1939

»VIGRED«, ženski list z Modno in Krojno ter Vzorčno prilogo. — Izhaja vsak mesec. — Naročnina znaša Din 25.—, z mesečno prilogo Din 50.—. Če se naroči 20 izvodov (brez priloge) pod enim naslovom, le Din 20.—. Za inozemstvo Din 32.—, s prilogo Din 64.—.

Izdaja konzorcij »Vigredi« (Vida Masič) v Ljubljani, Pražakova 8. Uredništvo (odgovorna urednica Zora Poženel) in upravništvo Pražakova 8. Vzajemna zavarovalnica. Telef. št. 4034. Tiska Misijonska tiskarna v Grobljah. — Za tiskarno odgovarja A. Trontelj C. M.

Sklep uredništva 10. dan prejšnjega meseca. Rokopisov uredništvo ne vrača, nenaročenih prispevkov ne honorira.

Rokopisi in vsi dopisi, ki se tičejo vsebine lista, naj se naslove na uredništvo, vsi dopisi glede priloge na upravo. Naročila, reklamacije in naročnino sprejema uprava »Vigredi«. Uredništvo in uprava: Pražakova, 8.

---

VSEBINA: Brezmadežni (M. Žnidaršič). — Kdaj (Borštinar). — Od večer-  
nic (Žnidaršič). — Pravljica (A. Galetova). — Dve kroni (Seemann - Le-  
bar). — Nocoj bom prišla. — Listje šumi. — Lepota in vrednost slovenske  
zemlje (M. Berce-Vrabič). — V mestu. — Srečanje (J. Borštinar). — Zajo-  
kalo je. — Spomini iz življenja (V. Razlagova). — Prošnja zanj. — Pota  
in cilji kršč. str. gibanja (M. Valant). — Izobraženo dekle. — Deklica na  
tuje gre. — Iz domačih krogov.

---

HIGIJENA ŽENE. Priredil dr. M. Justin. Cena 3 din. Plačljivo tudi v pi-  
semskih znamkah. Naroča se pri Slovenski krščanski ženski zvezi Ljubljana,  
Pražakova 8.

# Mestna hranilnica Ljubljanska

je največji slovenski  
pupilarnovarni  
denarni zavod

Dovoljuje posojila na menice in  
vknjižbe. Za vse vloge in obveze  
hranilnice jamči mestna občina  
Ljubljanska.

# Vigred

LETO XVII.

LJUBLJANA, 1. DECEMBRA

ŠTEV. 12.

*Marija Žnidaršič:*

## BREZMADEŽNI

Sredi mrzle zime,  
ko je sneg povesod,  
Mati, je Tvoj god . . .  
Ah, zakaj? —  
Tvoj oltar bi rada okrasila,  
najlepših rož za god Ti poklonila,  
toda sneg pokril je rože moje,  
nemo so pod njim sklonile glave svoje.

Sredi mrzle zime  
tiho bom prižgala toplo luč,  
in ta topla luč  
v meni večno bo ostala.  
Zate, Mati, bo gorela!  
O, naj Tvoja roka bela  
čuva jo!  
A takrat  
ko šla bom pred nebeškega Očeta,  
daj, Marija,  
reci Ti besedo eno za svojega otroka,  
ki danes pred Teboj kleči!

Sredi mrzle zime,  
ko je sneg povesod,  
je Tvoj god, Brezmadežna . . .  
O, poglej, kako je belo tod,  
belo vsepovesod!  
belo vsepovesod,  
Danes, glej, je bela slednja pot! —



## Kdaj?

Vem, kmalu moraš priti, bela smrt,  
a le spomlad me pusti še na svetu:  
prerad slonim ob vonjajočem cvetu,  
preveč opojen takrat je naš vrt.

V poletju in v zorenju vinskih trt  
nikar, nikar ne vzemi me očetu:  
hudo jeseni bi bilo dekletu,  
poleti pa moj grob bi bil pretrd.

Pripelji se na sankah v zimi beli,  
ko sneg zapadel moje bo poti,  
kjer čakajo spomini neveseli.

Takrat res rad zaprl bom oči,  
molče podal ti roki bom uveli  
in tesno k tebi sedel na sani...

## Od večernic...

Skozi vas se je val belih rut razlil,  
v večer je tiho zazvonilo ave,  
mehko zapelo prek dobrave,  
z žuljavo roko se starec je odkril.

Ob meni stopa mati noseč otroka, —  
mali mirno materi v obličje zre. —  
Kot žareča oglja očki mu gore,  
ona sklanja se nad njim in joka, joka...

Na obrazek drobni solza je kanila,  
in na nežnem, belem licu sled pustila.  
Ona se začudeno je v me ozrla,

lepe sanje o življenju mi podrla,  
in še danes od bolesti mi srce ječi,  
kadar spomnim se na te obupane oči.



## Pravljica

V adventu sta se srečala dober in slab človek. Srečala sta se gospod Pravičnik in napol izgubljena deklica Vanka.

Pravičnik je rekel: Poboljšam jo. In je šel z njo. Njej pa je bilo, kot da hodi z njo sam Bog. Začela sta z delom. Sama se je na vso moč trudila, da se njemu ne bi bilo treba. Ko pa je bilo v njeni duši sveže kot na preorani njivi, ji je rekel: Zakasnela pomlad si! Zamížala je. In ko je spet čutila moč, da bi se vzpela, se ji je zasmel: Kot stara ciganka! Ona pa si je mislila: Saj tudi Bog tepe onega, ki ga ljubi. Srečna je bila, sama vase zamaknjena zavoljo novih lepot, ki jih doslej ni poznala. Ni si mogla kaj, da ne bi rekla: Veliko si mi dal, gospod. Tedaj pa, kot bi zahteval Pravičnik povračilo. Hotel je vse pravice moža.

In slabo dekle, je bilo spet slabo dekle in je reklo: Dobro. Pa mi daj otroka.

Otroka!

Otroka?

Blodno so se zagledale Pravičnikove oči vanjo. Izjecljal je: To bi bila zame kaznen.

Ali je to kletev? se je vpraševala Vanka.

Kletev!

Takrat sta se njuni poti razšli.

In z dekletom se je nekaj zgodilo — nekaj — kar se v vsaki pravljici ob kletvi zgodi: Spremenila se je.

Spremenila se je.

Spremenila se je. Pa ne v kamen. Pa ne v ribo. Pametna je postala. Spremenila se je.

Ko je prišel spet advent, je v joku govorila pred oltarjem:

Zdajle bi mi bilo kot Tebi, Marija, takrat. Iz hiše bi me zapodili v hlev. Ti veš, kako je hudo, zato si me obvarovala.

*Marg. Seemann - A. Lebar:*

## DVE KRONI

*(Nadaljevanje.)*

Dekle je užaljeno; komaj seže po ozki škatlici. Vidno nosi mati trnjevo krono.

»Moje solze so moj kruh dan in noč«, te besede so ji ostale iz neke pridige kaplana Trdine. Sto in stokrat je ponavljala te besede. In pa besede: »Mojo pijačo mešam s solzami.« — Da, da, Rahela objokuje svoje otroke in se ne da potolažiti. — — —

Korbarica ne more več prenašati neprijaznega obraza otrokovega; kar soparno se ji zdi v sobi.

»Le vzemi, Marija! Potem pa greš še lahko pozdravit gospodično Lenico, preden odideš.«

Kar rada se dvigne tudi Marija; nujno potrebuje razvedrila po vseh teh duhomornih urah. Do odhoda vlaka je še par ur. Te bo prebila pač raje pri Klemenovih, kakor pa doma pred očitajočimi materinimi očmi in ob neumnih Marjaničinih vprašanjih.

S tem premišljevanjem se že odpravlja na pot do Klemena. Že je vsa razigrana; z zibajočimi koraki drobi po cesti. Čemu naj si greni življenje? Od tega lahko postane grda in stara; hoče pa biti lepa in mlada!

Z žarečim obrazom vstopi pri Lenici. Nič ne pomišlja in ji tudi srce prav nič ne narekuje kakšne obzirnosti nasproti siroti. Že je vsa vesela, da si bo kupila lepo rožnato obleko takoj, ko pride nazaj v mesto in potem je gotova, da ji ne uide. O prav gotovo ne, saj bo tako lepa!

»Prav lep pozdrav iz naše prestolnice, gospodična Lenica!« je vsa razigrana zagostolela. Prijazno jo je Lenica peljala v sobo, sedla je na enega izmed širokih domačih stolov in sicer prav namenoma s hrbtom proti križu v kotu; hm, te staromodnosti je že davno vrgla v kot med staro šaro . . .

»Ne morete si misliti, koga sem srečala v mestu, gospodična Lenica!« Kakor goreč zubelj ji je šinilo iz črnih oči.

»Pa res ne, Marija.«

»Gospoda doktorja Ničmana!«

»Kje pa, Marija?«

»V mestu.« Prav nič ne misli, klepetulja, s kom govori in da je ta, o katerem pripoveduje, še pred kratkim bil Leničin ženin. Samo, da je sama na moč zanimiva, to ji zadostuje.

»Na klopi je sedel in je upiral pogled v visoko hišo, ki je bila videti kakor bolnica. Niti opazil me ni od začetka, tako je bil zamišljen, da sem precej časa stala pred njim, pa me še ni opazil. Šele, ko sem ga nagovorila, se je prebudil —«

»In potem?«

»Potem me je spremil zelo daleč.«

Kakor puščica je zadelo Lenico: spremil jo je. Toda bolj kakor jo je bolelo, ji je bilo v zadoščenje: našla sem ga.

Ob veseli novici se je Lenici odvalil kamen s srca. Nazaj je šel v mesto, morebiti k delu. In toliko mu je že boljše, da gre z drugim dekletom, čeprav je za zdaj samo Marija, ki je še sama nestalna, kakor list v vetru. Saj bo kmalu spoznal, da ni prava zanj in si bo poiskal drugo, pravo in bo nanjo — — pozabil. O, že danes mu je hvaležna za to; kajti na ta način mu bo srce ozdravilo.

»Le dobra bodi z njim, Marija! Sporoči mu pozdrave iz Delnic in reci, naj se vrne! Kamnica mu je bila pravi dom. Le razveseli ga, Marija, saj veš, kako je potrt od — zadnjega požara.«

Neverjetno je prisluhnila Ria. »Dobra bodi z njim — razveseli ga!« kaj naj to pomeni? Saj je vendar ona njegova nevesta! Ne, ne, bila je! Gotovo se ji je odpovedal po nesreči, ki jo je zadela. Pa zakaj tako skrbi zanj? Zakaj mu ne želi vsega hudega? Morebiti jo pa imajo zato vsi ljudje tako radi? In še celo kljub — pohabi?

Trohica spoštovanja in povsem tuja poteza je v Marijinih očeh, ko odhaja: »Da, gospodična Lenica, mu bom sporočila. — Morebiti ga bom tudi razveselila?« — Pa v tem trenutku prav resno misli na pomoč.

»Pa pridna bodi, Marija!—«

Ko je odšel obisk, se je Lenica naslonila na mizo in bridko zajokala. Z drugo hodi in daleč jo spremlja — zakaj jo pri tej ugotovitvi boli srce? Ali ga mar ni sama prosila, naj gre daleč od nje?

Pa dvigne glavo in obriše solze ter se zagleda v pomenljive besede ob vzočju križa v kotu: Bodite vršilci besede, ne samo njeni nosilci, sicer se sami nad seboj varate!

\* \* \*

Jeklenosivo nebo se razprostira danes nad vasjo. Daleč nad topoli, v obzorju stoji sonce; ozračje je hladno.

Zadaj za vaškimi hišami gre Kopačeva Marica. V svetli obleki se zdi kakor velika roža med tisoči drobnih in malih rožic, ki se v hoji dotikajo njenih nog. Ognila se je glavne ceste, da ji ni treba hoditi skozi vso vas, ko gre k Malnarju. Od leve se ji postavi napot gruča mladega vrbovja s prvimi rumenkastim zelenjem. Na oni strani potočka se smejejo rumene kalužnice.

Steza vodi mimo Klemenovega dvorišča. Polglasno petje se sliši iz hiše. Prisluhne in z zasmehljivim izrazom ugotovi sama pri sebi: »Hm, to se ji ljubi, da poje! O, mladost ti moja, kam si šla, o kje si!«

Pri zadnjem stihu se je izza ograje dvignila temnoplava glava pevke in že so se zazrle v Marico rjave oči nekdanje »srnice«.

»Kako je pa veselo pri vas, gospodična Lenica, kakor pri nas doma v posebni sobi, kadar pridejo telovadci žejo gasit!«

»Tako menda ne bo, Marica, toda veselo pesemco slišiš pri nas lahko vsak dan.« Že je pri vrtnih vratih in jih odpre, da more noter nenavaden obisk. V rokah ima šop pravkar narezanega cvetja.

»Če hočeš, Marica, pa pojdiva v hišo, da bom takoj cvetje postavila v vodo, da ne zvene.«



*F. Fuchs: Brezmadežna*

»Zakaj pa ste natrgali toliko cvetja, gospodična Lenica? Ali pričakujete obisk?«

»Prav za prav je že tu, Marica!« se posmeje Lenica.

»Kdo pa?«

Lenica vidi v dekletovih očeh veliko pričakovanje, ki nenadoma ugasne, ko ji odgovori: »Nedelja!«

Pa je mirno in z drobnim nasmehom nadaljevala: »Saj je vendar nedelja ljub gost, ko redno prihaja k nam vsak teden, ali ne? Zato pa bi imela rada povsod rože v sobi in tudi v — sebi. Vse naj bo, kakor hoče povelečevati ljubezen! Ne smeš misliti, Marica, da rože ne spadajo k moji pohabljenosti.

Sama se ne čutim tako, kakor me ljudje vidijo. Ljudje imajo dve ogledali: eno na steni za obraz in drugo v prsih za naše srce . . . V enem se ogledujejo oči nas ljudi, v drugem pa božje oči. In glej, v tistem ogledalu imam ravno telo, k temu tudi pristojajo rože, ki sem jih nabrala. Včasih popolnoma pozabim, da sem pred ljudmi pohabljen. — Zdaj pa povej, Marica, čemu si prišla!«

Med govorjenjem ji je že porinila stol, da je sedla. Tako čudno ji je v Leničini bližini. Vse prime od prave strani, da ji moraš pritrditi. Kakor krepko ozadje je njena beseda, kakor roka, ki zna obrisati vsakršen prah, je Lenica sama.

Tako sedita zdaj ob hišni mizi, kjer je v kotu križ, domači oltar. Lenica ureja rože in jih nato postavi na polico pod križ. Ko sede, je pravkar sonce posijalo in je šinil žarek preko Maričine roke in osvetil zlat obroček z rdečim kamenom na njenem prstu.

»Marica, prstan nosiš? Ali ti smem prav srčno voščiti srečo? Veš, tak-le prstan je kakor glas vpijočega v puščavi. — Pripravite pot — hoče reči, — ker za menoj pride zlati prstan brez kamena, brez začetka in konca. Njegov prihod je velika sreča, ali velika nesreča. In za njim ne pride nič drugega več, kakor še smrt in obračun, kako ga nosite. Tak mal zlat prstan je težak od ljubezni in dolžnosti. Pa, če je težak od sreče, mislim, mora biti, kakor zlata hiša, v kateri imata dva človeka nebesa na zemlji.«

Nekaj kraljevskega je izžarevalo dekle tam pod hišnim križem; kakor nevidna krona leži sijaj okoli njene glave.

Marica je vsa prevzeta. Da bi bila vsaj prstan doma pustila! Saj ne ve, kako in kaj. Ali naj pove resnico: Dr. Možina me ne mara. Prišla sem za njim iz mesta in zdaj postajam tu doma brez pravega dela in zaposlitve; metala sem se za njim, pa mi je rekel: Midva nisva drug za drugega, vendar, zapomni si to, da bi vsak ne storil tako, kakor sem jaz! Mnogi imajo trde roke in s temi rokami raztrgajo dekliški venec. — — — Ne, tega pa res ne pove! Saj nihče ne ve o tem, le on; a on zna molčati. Kakor svetnik je . . .

»Prstan?« Kakor, da se je zbudila. »Da, omožila se bom.«

»Le nikar tako trdo, Marica! S kom pa?«

»Z Nacetom.« Nerada je priznala, kakor bi se sramovala.

»Z Nacetom? Pa ne s tem s pošte?«

»Zakaj pa ne? Vam ni treba, da je vseč, da je le meni.« Trdo in žaljivo je spregovorila. Najprej je pregovarjal Stane, zdaj pa še ta; le očetu je bilo prav. Njej sami pa se zdi, kakor da potrebuje orožje — celo proti lastnemu srcu — težko pest, da se oddolži Petru Možini.

Ta je kriv!

Lenica je zaprla oči; pa le za trenutek. V takih urah kakor da vidi v prihodnost in v vse mračnosti drugih src. Tudi zdaj ve: Tu ni ljubezni, tu tudi sreče ne bo.

Misli na oni večer, ko je videla Roziko mimo domačega vrta, ki je odhajala na njegovo povabilo. In danes je Rozika vsa žalostna, strta, plaha in bolna. Ve tudi, da ji Nace gre s poti, kjerkoli bi jo moral srečati.



Pereča potreba je, da odpre oči temu mlademu dekletu in mu dokaže vso podlost brezvestneža; saj je Lenica v hipu spoznala, da slepota in podlost hočeta zgraditi most v novo življenje, ki naj bi bilo vse sveto in lepo; ve pa, da se tako zgrajen most mora podreti, ker ni izključeno, da pojde tudi trpljenje preko njega. Saj vsi vemo, da nekoč — prav gotovo pride trpljenje v vsako življenje, največkrat pa po tistem mostu, ki vodi od mene — do tebe.

»Tega imaš rada, Marica? Ne morem verjeti. Prav zares rada? Kakor ljubimo tistega, brez katerega ne moremo živeti, kateremu hočemo darovati vse lepo in dobro iz lastnega bitja, za katerega bi nosili tudi bodeče trnje — tako rada ga imaš?«

»Zelo ljubezniv je do mene!«

»Zelo ljubezniv? Življenje je dolgo, Marica zelo dolgo!«

»Pravi, da me bo vedno ljubil. In jaz sem lepa, kakor nobena druga v vasi. Če je tako, potem ni treba, da bi bila moja ljubezen tako vroča.«

Lepa, kakor nobena druga v vasi. Tako, prav tako je rekel nedavno tudi Roziki in Bog ve, kolikim še. Takrat eni, danes drugi! Saj ne ve, kako hitro uvene dekliška lepota in se razbije dekliško srce!

»Lepa si, Marica, saj to sama veš. Pa tega le ne veš, koliko časa! Pred dvema letoma sem bila jaz še velika in ravna; »srnica« so mi rekli. In danes sem vsa skrivljena in imam grbo. Ena sama minuta me je tako skvarila. Če bi se tebi, Marica, kaj takega primerilo, če bi te še tudi potem imel rad?«

Mladi obraz se je zakril s temnimi oblaki; srepo gleda v eno smer skozi okno. Ve, da bi je niti ne pogledal ne, če bi ne bila lepa. Pa čemu ta skrb? Njej se kaj takega ne bo primerilo! Za tuje otroke ne bo lezla po lestvi na svišli, ji niti na misel ne pride! Drugega težkega dela se bo pa že sama varovala in ga bo Nacetu prepustila. — Če lepote ni več, potem izgine tudi ljubezen. Pa to mora tudi Lenica vedeti! — Kakor zabliskalo se ji je v glavi: O meni govori, pa se je njej prav tako zgodilo!

»Morebiti bi me zapustil, toda vaš ženin, gospodična Lenica, je isto storil!«

Na vso moč je zardela; besede so bile vroče in kakor trnje so koničaste.

»Marica, nekaj ti bom povedala, česar ljudje ne vedo: zaroke ni razdril dr. Ničman, ampak — jaz. Jaz nisem hotela, da se naveže na ženo, ki je pohabljena.«

Kaj takega je mogoče? strmi Marica z velikimi očmi v Lenico. Kako je pravkar rekla? »Brez katerega ne moremo živeti, kateremu hočemo darovati vse lepo in dobro iz lastnega bitja, za katerega bi nosili bodeče trnje —« — Ne tako pač Naceta ne ljubi — morebiti bi Petra tako ljubila. . .

V to tihoto spregovori Lenica: »To sem ti povedala zato, da plemeni temu človeku ne delaš krivice.« In nekoliko nato: »Pa zakaj prav tega, Marica, zakaj?«

»Saj ni, da bi moral biti prav Nace; dr. Možina bi mi bil še ljubši ali pa Anže, pa me nočeta. Nočem pa postati zarjavela devica.«

Pa prav nič ne čuti, kakšno zaušnico je s tem dala Lenici; misli samo na strah, če se ji izneveri; misli le nase.

Pa je Lenica vsa mirna ponovno vprašala: »Zakaj pa ne? Ali je tako strašno, če bi sama ostala, kakor na primer jaz?«

»Vsakdo se norčuje iz starih devic. Fantje in dekleta bi se mi smejali. Tudi v mestu pravijo, da morajo stare device stopnice v cerkveni zvonik ribati. Ne, na noben način nočem ostati stara devica; raje se pa poročim z Nacetom. Kaj bi ljudje rekli: v gostilni stara devica; tega bi oče ne prenesel.«

»Glej, Marica, če bi bila jaz žena in mati, potem bi stala kakor drevo, ki razprostira svoje veje daleč po družinskem vrtu, dalje pa ne, ker bi vso ljubezen hranila za ta košček zemlje. Kot neporočena nimam družinskega vrta; zato pa stojim kakor drevo ob poti in razprostiram veje, kolikor daleč pač morem; čim dalje sežejo, tem bolj vesela sem. Ali me sedaj razumeš, Marica? Prav zato, ker nimam lastne družine, za katero bi morala hraniti vso ljubezen, imam toliko otrok: vse ljudi! Vse materinsko, ki je zaprto v vsaki ženi, je treba izrabiti, kakor tiste talente, ki jih je Bog dal; zato mora vsaka žena vsaj nekoliko biti tudi mati: na lastnih ali tujih otrocih, na malih ali velikih.«

»Kaj pa storite s tujimi ljudmi, saj ti vam niso nič mar?«

»Moraš priti pač večkrat popoldne k meni, pa boš videla moje »otroke« in pa mene pri delu. Vsako popoldne jih pride cel trop iz vseh delov vasi: oba Mlinarjeva in čevljarjevi trije, pa Česnov fantek in obe punčki —«

»Ti tudi?«

»O seveda! Saj gotovo prepogosto slišijo, da so oni krivi, ko sem takrat padla z lestve in si spočetka niso upali. Ko pa so videli, da nisem huda nanje in sem še posebno prijazna z njimi, pa prav redno prihajajo. Vsi prineso s seboj domače naloge, da jih tu spišejo; Marička ima raztrgano punčko, ki jo je treba zašiti, Janček ima polomljenega konjička, Pavel vozček brez koles, Lojzkini komolci cveto in Mihčeve hlače so raztrgane. Ne verjameš, koliko težav in križev imajo ti mali ljudje! Več tednov že hodijo k meni in nobeden se ne boji moje grbe.«

»Kje pa so danes?«

»Ob sobotah so doma pri materah, da jih umijejo za nedeljo in tudi že kaj pomagajo pri pospravljanju.«

»In ta-le lučka vedno gori?«

»Vsako soboto opoldne jo prižgem, da gori preko nedelje. Za vse tiste jo prižigam, ki imajo nemirno srce.«

»Pa mislite, da to kaj pomaga?«

»Vse dobro in vse slabo ima svoje seme; ob svojem času skali, Marica; tudi želje ga imajo, dobre in slabe.«

»Potem pa tudi jaz spadam k tistim, za katere lučka gori; saj tudi jaz ne vem, kako in kaj.«

»Večkrat pridi, Marica! Boš vsaj videla, kaj moji »otroci« delajo!«

»Če bo očetu prav, bom prišla in pa, če mi Nace ne bo prepovedal.«

»Marica, prstan pa le dobro in dolgo ogleduj! Zdi se mi, če boš sama z njim, ti bo marsikaj povedal. Potem pa le dobro poslušaj, kaj ti poreče!«

»Ne verjamem, da bi bil glasnejši, kakor Nace!«

»Naceta slišiš z ušesi, prstan pa moraš poslušati s srcem! In če ga boš slišala, je čisto od tebe odvisno. Na noben način pa ne smeš prej reči »Da«, kakor ti bo prstan svetoval. Če pa prstana nočeš vprašati, pa vprašaj o priliki Roziko; mislim, da ti bo vedela marsikaj povedati. Pojdiva še na vrt, da ne boš šla brez šopka domov!«

»Bi bilo škoda za rože, ker bi jih fantje takoj prevrnili, ker prerivajo kozarce po mizi.«

»Pa vseeno! Poskusi, morebiti pa ne bodo tako divji! Boš tudi videla, kaj bo tudi tebi povedal tak-le šopek; kaj bo povedal fantom, boš kmalu opazila.«

»Hm, za pridige fantje niso posebno dovtetni!«

»Za glasne pridige morebiti res ne. Toda mal, neznamen šopek cvetja zna govoriti, ne da bi ga vsi slišali, ampak samo nekateri. Pa prav nič ne vpraša, če ga hočejo poslušati, ali ne; kar prime vsakega na pravem mestu, četudi smo mislili, da nima nikakega smisla za to.«

Marica je vzela šopek, ki ji ga je dala Lenica.

»Zdaj sem se šele spomnila, zakaj sem prišla. Stane bi rad vedel, koliko metrov venca ste že spletli iz zelenja, ki ga je prinesel in če ga bo že dovolj za okoli napisa.«

»Trinajst metrov.«

»Takega poročila pa že ne nesem domov! Recite dvanajst, ali štirinajst! Z nesrečno številko pa res ne maram domov.«

»Ali se je bojiš? Glej, Marica, na glas tvojega prstana, ki bi ti govoril o tvojih srčnih željah, nočeš poslušati, na to praznoverje pa držiš. In je prav tako nespametno, kot ono o »starih devicah«. Le lepo pozdravi Staneta in mu povej, da je trinajst metrov venca že gotovega!«

»Morebiti.«

Na cesti je srečala Naceta. Zasmehljivo so se mu zategnila usta, ko jo je prijel za roko: »Že nedeljski obisk pri tercijalki? Torej tudi ti?«

Odmaknila se je nekoliko od njega: »Pusti ljudi pri miru, ki te nič ne brigajo in ki so boljši in pametnejši kakor ti«, mu je zabrusila v odgovor in se je obrnila na levo proti domu sama.

»Taka si torej?« je siknil. »Čakaj, ko te bom imel v oblasti!«

Pri odprtem oknu je stala Lenica in slišala te besede.

»Pa vendar ni nobena beseda na božjem svetu zastonj izgovorjena — tudi moje besede in prošnje, ljubi Bog, boš uslišal in dal miru njegovemu srcu!«

(Dalje prihodnjič.)



## Nocoj bom prišla

Ne, letos ne pojdem med črne rogače,  
 da bi po vasi plašila otroke,  
 nimam več rada,  
 da se kdo boji,  
 iščem smehljaja in vesele oči.

Drevi si bodem roke pozlatila,  
 iz kamre samotne v noč bom stopila,  
 v okna bom trkala,  
 da se odpro,  
 srebrno zvonila bom pred vežo,  
 prav kot Miklavž.  
 Dobro prisluhni, nocoj bom prišla.  
 Z zlatim orehom te bom obiskala.  
 Ko ga boš strl, kot jedro grenko,  
 pa vendar zdravo  
 se bom nasmejala.

## Listje šumi

Človek, poslušaj: listje šumi.  
 Čutiš pesem?  
 Jaz sem list njen,  
 ki me je vrglo v tvoje dlani.  
 Gledaš me in mi nastavljaš uho,  
 slišal bi rad čudovite povesti.  
 A list govori  
 le če ga veter podi.  
 Ne sme obstati, ne sestiti.  
 Človek, ne morem več biti tvoj gost.  
 Listje šumi, z njim poletim.  
 Ne rešiš me ti in ne tvoja mladost.  
 Brez soka sem list.  
 Kaj bi z njim?  
 Listje šumi, listje šumi.  
 Bog te obvaruj vseh temnih ljudi!

Marica Berce - Vrabič:

## Lepota in vrednost slovenske zemlje

So bajne ograde, kjer šušti sleherna mladika in so skrivnostni prehodi in zaseke, porastle s tihimi hojkami, prepletene s temnim in zamišljenim bršljanom. Je divno - lepa romantika, kjer šumi in drhti, joka in poje природа. V njej se premetavajo peneci vali in slapi, smehljaje in divje; tam zavija veter svojo zamolklo pesem, ki jo trga in prinaša iz skalnatih votlin, prav iz osrčja hribovja.

Po Sloveniji so biserne trate. Vitke breze na sončnih posekah in krčih; ob potokih steze in pota, ob obrežju in robih so vrbe in breke, priče trenutkov, ko je potok zastal in prisluhnil — skrivnosti ljudske duše, ko se je ob mejniku vsa resnična, pristna in sveža, bogata in čista predala duši za večno in ko se je razodela pesem srca srcu in zavela v en spev in močno zibelko bodočega roda . . .

Divno lepa je slovenska zemlja in skrivnostna je duša Slovena . . . .

Slovensko zemljo obdeluje Poljanec, Haložan, Gorenjec, Prlek, Belokranjec . . .

### 5. PRLEKIJA — SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU

Obsežna fara, občina in šolski okraj Sv. Tomaž leži severno 13.5 km od Ormoža. Farna cerkev z »bürgo« počiva na nekoliko dvignjeni jasi in sončni planici. Obdajajo jo vinogradi in hoste, sadonosniki in bogato polje zavednih kmetov.

Iz zgodovinskih zapiskov: V tisti dobi, ko so bili naši predniki le poljedelci in tlačani, so spadali Tomaževčani pod Ormoško »gospodo«.

Od številnih ormoških grofov se je ohranilo ime Jakoba Sekelja. Ta je bil svetovalec kralja Matjaža. Proslavil se je v boju s Turki. Mož je bil premožen in požrtvovalen. Pripomogel je, da se je širilo krščanstvo, tudi pri Sv. Tomažu.

Sprva je stala pri Sv. Tomažu le kapelica, središče duhovnega vrelca. Stala je na griču Kostanj, iz katerega je krasen razgled po Dravskem polju, Donatih, Pohorju, Slovenskih goricah in še čez. Kjer stoji danes farna cerkev, so jo prvič postavili v letu 1718.

Za časa Marije Terezije so poučevali mladino pri Sv. Tomažu organizirano. V letu 1780. je bila postavljena prva šolska soba — v mežnariji.

Zanimivo: Pri sv. Tomažu je bila v letih od 1816 — 61 »mala gimnazija.« Namreč v Savskem vrhu je živel mož, ki je pridno študiral, bil bistre glave in polagal izpite za gimnazije. V višje razrede bi rad vstopil v Varaždin, filozofijo pa nadaljeval v Gradcu. Toda v Varaždinu ga radi starosti niso sprejeli. Obesil je šolo na »klin« in se posvetil lončarstvu. Ko je oblikoval iz gline lonce in sklede, je vmes poučeval »brihtne« tomaževske fante in jih pripravljajal za gimnazijske izpite. Imel je poseben hišni red, katerega so se strogo držali ukaželjni dečki; posebno pozornost je posvečal latinščini — tako pravijo.

Tomaževčani so Prleki. Prlekija je obljubljena dežela; saj je to »dežela« kruha in vina. Globoka in težka je zemlja, svetle in bogate so strni. Ceste so široke in bele, gabri in hrasti so močni in debeli. Domovi so kot dvori in hlevi so polni.

V maju je ta pokrajina cvetna poljana, v jeseni se pripogiblje vejevje žlahtnega sadja.

Na tej zemlji je doma bogat in ponosen Slovenec.

Po Tomaževskih pobočjih, v jasah in šumah pa bivajo rojenice, vsakih toliko let prineso rojenčku skrivnostno palico ali piščal, harfo ali liro . . . Ne vidi se jih in tudi ne verjamemo v nje, pač pa je res, da čutimo posebno dediščino Najvišjega, s katero je odlikoval gotove Prleke . . .

Od Sv. Tomaža, na bregu proti Mali Nedelji se vidi »Jurij«, rojstni kraj našega za svobodo in obstoj slovenskega naroda toliko zaslužnega

voditelja Dr. ANTONA KOROŠCA.

Prlekija je njegova zibel. Prlekija mu je rodila prvi kruh in melodija prleških loz mu je prva pravila in priporočala njegov narod in mu tolmačila stiske in zaupanje bratov . . .

Iz Prlekije je doma, v Ključarovcih, pri sv. Tomažu se je rodil naš veliki in mili pisatelj in pesnik Franc Ksaver Meško . . .

Ko sem hodila po tomaževskih hostah in stezah ob obromskih gora, sem obnavljala doživetje Meškovih življenjskih verzov in njegovih povesti; umela sem ga bolj kot kdaj prej . . .

To ljudstvo je samostojno in milo, energično in nežno, premožno in dobro, ki ne prikriva svojih čustev, ko zmaguje srce, s pravico božje ljubezni in dediščine človeka.

Mehka je duša Prleka, zlasti kadar vasuje v svoji kamrici, močna in razumna, ko zastopa svojo zemljo, bogata in dobra, ko dela za svoj narod.

Koder hodi Slovenec, poznajo Prleka. Vsa Prlekija pozna Sv. Tomaža, ve pa naj tudi, da ima mnogo lepot in bogastva, ki naj odtehta hude megle.

*Ana Galetova:*

## V mestu

Nocoj sem v mestu  
in me je strah.  
Vsa izgubljena grem po cestah,  
pa nič ne vem kam.  
Luči mi kažejo mrzli beton  
in ledene oči.  
Mimo drve.  
Pravijo, da so ljudje  
in da so brati,  
pa se mi nihče ne zna nasmehljati,  
od vseh nihče.  
Grem in ne vem  
kam bi nocoj.

Odkod si pa ti, jesenski list,  
ki zlat in rdeč ležiš v mraku?  
Kje te je vendar ukradla jesen,  
kako da si samcat obležal na tlaku?  
Ti lepi, ti božji jesenski list,  
od vseh stvari si najbolj moj.  
Daj, da te dvignem do svojih lic,  
da ne umreva nocoj!

*J. Borštnar:*

## SREČANJE

(Konec.)

»Marta, zdajle se pogajajo za moje življenje. Če pogajanja uspejo, bom moral jaz odgovarjati s svojim življenjem. Rdeči me bodo ubili. Sem že dobil tajno opozorilo. Lej, vsi so me zapustili, ti, Marta, pa ostani z menoj. Samega me je strah pred tem skrivnostnim Gozdarjem.«

»Pred kom te je strah?« je vprašala Marta in mu pogledala v oči. Maks se je zmedel in kot pijan omahnil proti Marti.

»Hvala, Marta, da si mi še vedno dobra. Glej, danes mi je tako hudo! Bojim se, da bom znorel. Strah me je pri belem dnevu. Vedno čutim ob sebi prekletega kosmatinca in vidim, kako izteza kremplje, da bi jih zasadil v moj vrat. Saj poznaš kosmatina?«

»Janka Gozdarja misliš?« je vprašala Marta. Oči so se ji skrivnostno razširile in se zasvetile, da ji je ugasnila senca na širokih obrveh.

»Da!« je siknil Maks. »Čudeže dela, hudič! Včeraj smo ga ujeli in zaprli v skladišče. Pa ti ni vrag prepilil mreže in pobegnil? In danes ima na svoji strani toliko delavcev, da zdajle že vodi pogajanje. A danes ne bo

storil čudeža. Zrušil se bo v prah, kot črv se bo zvijal pod menoj. A zanj ne bo več usmiljenja. Moja pravica mu bo sodila smrt.«

»Pusti Janka!« je prosila Marta.

»Padel bo!« je odrezal Maks. »Prisegel sem.«

Kot da se je domislil nečesa groznega, je stopil k Marti, tesno, da je čutil kako drhti. »Marta odloči se!« je zakričal, da je šlo Marti do kosti. »Pristopi k nam, sicer bom ubil tudi tebe. Prisegel sem!«

Marto je postalo groza. Ob stegnu je začutila njegovo desnico, v kateri je tiščal samokres. Hotela se mu je izviti.

»Si se že odločila? Odgovori! Če ne, bom govoril jaz.« Dvoje krvavih oči je zabuljilo v Marto.



*Zimska pokrajina.*

Marta je molčala. Ob sebi je čutila Maksovo desnico, ki se je kot gad bližala njenim prsim.

»Še enkrat ti rečem: odgovori!«

Oba sta umolknila in obstala kot prikovana.

Tam od tovaren se je začulo močno vpitje. Oba sta pogledala tja. Velika vrata so se odprla na stežaj in skozi nje se je vsula pisana množica delavcev, ki so se prerivali, kričali in tekali na vse strani kot brez uma.

Mahoma se je iz velikanske gneče izvil dolg sprevod, se povzpел na breg in zavil proti mestu. Delavci so zapeli in njihova pesem je kipela proti Marti in Maksu. Peli so himno: Povsod Boga!

Maks je zbledel. »Marta, glej proti srednji tovarni, če bo zavihrala rdeča zastava.«

Marta se ni zmenila za njegove besede. Z očmi je šla za sprevidom.

Na čelu je ponosno stopal mlad, neobrit človek. Sapa od juga se je igrala z njegovimi lasmi. Marta ga je spoznala.

Kot angel se je dvignila iz glogove meje ter zaklicala človeku, ki je vodil sprevod: »Janko, pozdravljen!«

»Marta?« je zarjul Maks in napeto zrl proti tovarni in čakal znamenja.

Marta pa se je vsa rahla kot cvetje in večerna zarja povzpela še više in zaklicala še močneje: »Janko, pozdravljen!«

Janko je pogledal v breg. Srečal se je z Martinimi očmi. Razločno je videla, da se je nasmejal . . .

Iznad glavne tovarne je vzblestel križ s papeško zastavo. Maksa je vrglo kvišku.

»Gozdar je zmagal!« je zarjul. »Marta, si znami?«

»Janko, zmagala sva!« je klicala Marta in mu mahala z glogovo vejico v pozdrav.

»Svoboda! Pravica! Kruh!« je pel Maks in pritisnil Marto k sebi.

»Blazni!« je kriknila Marta in ga z divjo silo pahnila od sebe. Janka ni videla več.

Zdajci je jeknil strel. Isti hip so pri vseh treh cerkvah zapeli zvonovi in preglušili jek. Marti se je zazdelo, da je sonce padlo z neba. Zgrabila se je za prsi in se dvignila iz meje. Še je posluhnila za Jankovo pesmijo in njena usta so se ubrala v njegovo pesem: » . . . mi hočemo povsod Boga!«

V hipu ji je zmanjkalo tal in glas ji je ugasnil na ustnicah, katere je zalila mehka kri. Rahlo se je nagnila in utonila v mehki slap glogovega cvetja. . .

Maks se je spustil niz breg proti Janku in pel: »Pravica! Svoboda! Kruh!« . . .

Tam spodaj pa se je proti vriskajočemu mestu vil sprevod in delavci so navdušeno peli himno Katoliške akcije, nad tovarnami je blestel križ s papeško zastavo in zvonovi pri vseh treh cerkvah so oznanjali praznik vstajenja in ves svet je gnal cvet in vsa zemlja je dehtela: bila je velika noč . . .

Tisti večer je okrog osme ure, ko je šel Kristus v veličastnem sprevodu čez slovenska polja in mu je naše verno ljudstvo klicalo v pozdrav in so mu zadnja luč dneva ter prve zvezde velike noči peli veselo alelujo, je Marta odšla domov. Tja, kjer smo vsi doma . . .

## MESEC MAJ.

Še je žarela pomlad. S češenj se je usipal neizmerni sneg, kostanji so tiho goreli v belih svečkah z rdečimi plamenčki, murni so peli med zorečimi setvami, s pokošenih travnikov je vonjalo seno in bil je mesec maj, mesec cvetja in ljubezni.

Na tisto blagoslovljeno nedeljo popoldne, ko sta bila hrib in dol polna sonca, je proti zasanjanemu pokopališču v predmestju zavila skupina delavcev.

Tiho so stopili med grobove in se odkrili. Tu je bila pomlad tako tiha in rahla in vonjala je po kalečem žitu. Z vzhodnega dela pokopališča, kjer



rasto že temni borovci, je zablestela greda belih nageljev in pod njimi je kalilo dvoje seme in nad njimi sta rastle dva brezova križa.

Delavci so se molče razvrstili ob gredi. Izmed njih je stopil med cvetje mlad, gladko obrit človek. Bil je Janko Gozdar.

Radostno je pogledal po delavcih, dvignil drhtečo desnico in spregovoril:

»Bratje! Pomlad je v naravi, pomlad je v nas samih, saj je danes iz našega truda zazorel zaželjeni sad — postojanka Katoliške delavske organizacije. Kako boste zdaj za organizacijo delali, pa se učite iz teh dveh grobov, v katerih spita ona, ki sta prva žrtvovala svoje mlado življenje za našo organizacijo — naš Lojze in naša Marta!«

Ganotje mu je vzelo glas. Naslonil se je na križ in si zakril oči. Med delavci je zaihtelo . . .

Janko se je izravnal. »Zapojte!« je vzkliknil. In delavci so zapeli. Križi, rože in sonce so peli z njimi . . .

Janko pa je pokleknil na zemljo, se sklonil med nagelje na Martinem grobu, da mu je cvetje zalilo ves obraz, in tiho jecljal:

»Marta, zdaj šele, ko sem storil svojo dolžnost, sem prišel k tebi. Prepozen sem, oprosti! Vem, da si upala na najino srečanje, tudi jaz sem, a najini poti sta se razšli. Verjemi, tudi srečali se bosta še!«

Delavci pa so peli in njihova pesem je radostna plula nad nagelji, pod katerimi je kalilo dvoje semen in med katerimi je še ihtelo, tiho, vedno tiše . . . Vrhovi borovcev so zdrhteli, zrele iglice so polzele na tla in med grobovi je zavelo hladno. Takrat je za slemenom ugasnilo sonce . . .

\*

Pa je Bog svet tako ustvaril, da se na njem ceste cepijo na vse strani in se od vseh strani zopet stekajo.

Tudi Jankova in Martina pot se bosta še srečali.

Tam, kjer smo vsi doma . . .

*Fr. K.:*

### Zajokalo je . . .

Sneženi metuljčki  
so v nežnih oblekcah  
z nebes priskakljali  
in materi zemlji  
spet gorko odejo  
za zimo so stkali.

Pritisnil je mraz.

Iz samote nekje  
zajokalo je . . .

»Mati, kje tvoj je smehljaj?«

Iz zibelke telesa  
zajokalo srce je . . .

»Mati, kje tvoj je smehljaj?«

Ne veš li, da mraz  
me pretresa?

## Spomini iz življenja (Nadaljevanje.)

### II.

»Spomin in up,  
srce človeško ni nikdar brez vaju.«

Moj spomin se vrača nazaj v preteklost! Gledam nazaj v prošle dni! Bilo je pred tremi leti! Zunaj po vrteh je dehtel rožni cvet. V žarnem soncu je blestela vsa narava. Utrujeni od sončne vročine so ljudje hodili po mestu, zaspano pozdravljali in odzdravljali eden drugemu. Zamišljena sem sedela pri oknu, ne meneča se za mimoidoče. Kje so bile moje misli? Kakor blodne ptice so tavale po težki poti mojega življenja! Hitele so naprej v bodočnost, hoteč spoznati, v kaki luči stopa pred me prihodnost. In takrat je vstal v mojem srcu sklep, da poizkusim še enkrat pohiteti k usmiljenemu srcu izkušenega zdravnika, ki bi se zavzel zame in mi skušal po svojih močeh vrniti ljubo zdravje. V moji duši je vstalo hrepenenje po sreči, ki mi je bila odvzeta z ljubim zdravjem že v rani otroški dobi. Zasolzilo se mi je oko, — objela me je bolečina in nema sem se sklonila ob okno! Nihče izmed mojih domačih mi ni branil, ko sem ljubljeni mamici razkrila svoj sklep. Brez besed je položila svojo desnico na mojo, objela me z dolgim ljubečim pogledom. Tiho sem se sklonila k njeni levici in jo nežno poljubila!

Drugi dan me je obiskala oseba, ki se je ravnokar vrnila iz ptujske bolnice. — Dolgo sem se pogovarjala z njo. Njeni blagi nasveti so me utrdili v upanju, da tudi jaz najdem, kakor ona, — pomoč in zdravje v bolnici!

Tako je dospel dan mojega odhoda. Kakšna je bila moja noč pred njim? Zunaj je razsajala nevihta, a tudi v moji notranjosti ni bilo nič drugače. Zraven mene počivajoča mamica je tiho plakala; zakaj? Mar je slutila, da bom prevarana v svojih upih in nadah, da bom doživela razočaranje, trpko in grenko, ki bo strlo v meni vse upanje, da še kdaj ozdravim!

Ko sem se drugo jutro odpravljala od doma v bolnico, je sijalo zunaj toplo zlato sončece ter pošiljalo svoje žarke skozi okno v mojo sobico. Stala sem sredi sobe tiho, poslavljajoč se od vsega, kar mi je bilo v njej milo in drago. Še en pogled — in odšla sem! — Pot je bila težavna. Počivala sem v naročju svoje mamice, ki me je spremljala, zraven mene je sedela naša najemnica, Marica, ki me je tolažila v mojih težkih urah trpljenja in mi stala kot ljubeča sestra zvesto ob strani. Na njenem domu smo se odpočili od za me mučne in prenaporne vožnje. Govorila nisem mnogo. Moje misli so bile daleč, daleč! Po prijaznem sprejemu in slovesu Maričine mamice smo se odpeljali. — Mirno in enakomerno je hitel auto, ki ga je šofiral Maričin mož, po slabih in razoranih cestah, le njegovi signali so tu in tam opozarjali mimoidoče pešce in voznike. Po večurni vožnji smo se pripeljali na cilj. Poslopje ptujske bolnice je stalo pred nami! Kaj sem občutila v srcu tiste trenutke, ne morem razkriti živi duši! Kakor v omedlevici sem bila. Pri večnih vratih se je prikazal obraz častite sestre usmiljenke. Na vprašanje: »Ali je gospod primarij še v bolnici?« je prijazno odgovorila, da je odšel pred dobro uro na svoj dom, zamahnila z roko in odšla z naglimi koraki. — Odpeljali smo se na dom priljubljenega zdravnika in primarija ptujske bolnice dr. Kūharja. Med vožnjo so mi odpovedale vse moči; trudoma so me prinesli k zdravniku. Po natančni preiskavi me je sprejel v bolnico ter mi odločil mesto med bolniki, ki bolehalo na raznih težkih boleznih. Na nosilnicah so me iz auta prenesli v sobo med trpeče bolnike. Bridko in neutolažljivo sem zajokala. Ni bilo srca, ki bi me moglo potolažiti. Zunaj pri oknu pa so stali: moja mamica, očka, Marica in njen mož! Nisem jim mogla podati več roke v slovo, le z ljubečim pogledom sem jih objela. Mama je jokala, njeni vzdihni in bolečina so mi ostali v živem spominu, njena žalost budi v mojem srcu boleost, ki je grenka in peče kakor ogenj v dno duše! O mamica, ti

*si vedela takrat, ti si slutila takrat v svoji plemeniti duši, — da za tvojega otroka ni več pomoči, zato si jokala tako bridko z menoj vred. Tvoje solze pa so padale na mojo dušo kakor balzam, kljub bolečini, ki me je navdajala, kajti vedela sem, da si ti edina, ki me razumeš in čutiš z menoj moje brezmejno gorje! — — (Dalje.)*

Anka Salmič:

### Prošnja zanj

V mraku večernem pred Njenim oltarjem  
deklica mlada kleči,  
Srčno molitev zanj v solzah šepeče,  
molek med prsti drsi.  
Čuvaj ga Ti!  
Rajska usmiljena Deva,  
spremljaj ga v svetu po potih nevarnih  
skozi prepade, čeri.  
Tebi in meni naj zvest se povrne.  
Ti veš, kako mi srce zanj trepeče.



M. Valant:

## Pota in cilji krščanskega strokov. gibanja

Nekoč, bilo je to pred šestnajstimi leti, je govorila ruska delavska delegatinja Egorova na mednarodni konferenci za delo, da je štela Mednarodna zveza kršč. strokovnih organizacij okrog štiri milijone ljudi. Odtlej pa je izgubila ta zveza tri četrtine članov. Zato si skušajo njeni voditelji pridobiti izgubljeno avtoriteto z nastopi proti komunizmu in sovjetom. Njihovi poizkusi pa so že vnaprej obsojeni na neuspeh.

Trditev Egorove je toliko resnična, da je izgubilo kršč. strok. gibanje res dva in pol milijona pripadnikov, toda komunistka je zamolčala, da je izgubilo svoje pripadnike na račun fašizma v Italiji in narodnega socializma v Nemčiji, ker krščanski strokovničarji nikdar niso paktirali z diktaturami, ker so vedno stali na načelu združevalne svobode.

Toda če so že izgubili precej pripadnikov, pa lahko rečejo s ponosom, da časti niso izgubili. Sicer sta besedi dostojanstvo in čast v boljševiški Rusiji neznana pojma, na zapadu sta pa vendar le še upoštevana. Boljševiški strokovničarji pa vsekakor slabo poznajo krščansko gibanje in so to že sami priznali v »Rdeči strokovni internacionali.« Dokaz temu je tudi trditev Egorove, da je krščanska strokovna organizacija le slepo orodje v rokah delodajalcev, kar je tako nesmiselno, da tega razen Rusov nihče drugi ni verjel na konferenci.

Naše nasprotje do komunizma oziroma do fašizma ni nekaj različnega. Iz istih razlogov se upiramo fašistični in komunistični diktaturi. Naša izjava v Ženevi, da v Rusiji ni svobode za strokovno organizacijo, tako drži, da ji nobeden ruskih delegatov niti z besedico ni ugovarjal. V tem se je ujemal z nami tudi voditelj francoske socialistične strokovne zveze Jouhaux

do leta 1929., ko še ni mislil na »ljudsko fronto« in je primerjal rusko organizacijo s fašistično v Italiji in med njima ni našel razločka. Če bi se udeležil Jouhaux zadnje mednarodne konference, bi lahko ponovil svoje besede iz leta 1929. Tako pa so tudi njegovi socialistični tovariši tiho obsedeli. Naša internacionala je zagovarjala združevalno svobodo nasproti vsakomur, pa naj je bil fašist, narodni socialist ali naš bivši tovariš iz Avstrije ali ruski delavski boljševiški zastopnik. Ta svoboda mora biti sicer vključena v okvir javnega reda. Toda v tem okviru morajo imeti delavci, kot vsaka druga skupina ljudi, polno združevalno svobodo, da branijo svoje zahteve na način, ki se jim zdi najprimernejši.

Ne moremo iti molče preko pisma, ki ga je prejela krščanska strokovna zveza Francije ob svoji petdesetletnici iz Vatikana, v katerem je omenjeno zadržanje krščanskih strokovnih organizacij v bojih, ki jih morajo voditi z nasprotniki, ki ne priznavajo organizacijam združevalne svobode, katero zase najenergičneje zahtevajo:

»Kljub predsodkom in v zgled zakonodajalcem papeštvo ni nikdar nehalo podčrtavati pravice delavstva do združevanja, ki je naravna, in sicer takrat, če se hoče omogočiti stremljenje po upravičenih ciljih, kar je zaščita in izboljšanje poklicnega položaja.« Posebej omenimo pri tem znamenito okrožnico Leona XIII. »De conditione opificium«. Pismo svete konciljske kongregacije eminenci kardinalu Lienartu je prineslo nadaljne razjasnitve kakor tudi znameniti nauki v okrožnici »Quadragesimo anno« ter »Divini Redemptoris« o brezbožnem komunizmu.

Primer stanovske organizacije po papeških smernicah je danes izrazito važen. Kdo bi si drznil to zanikati v pričo strašnih predrznosti drugega (marksističnega!) strokovnega gibanja, ki stoji predvsem v službi revolucionarne politike in je osnovano na sovraštvu, razrednem boju, preziru oblasti ter lastnine? Ta združenja materialističnega nazora stoje enako sovražno nasproti Cerkvi in družabni ureditvi. Od poklicne organizacije jim je ostalo le še ime, da pod njegovim plaščem zasledujejo svoje politične in veri sovražne cilje. Delavca moramo rešiti pred njihovo vabo, če mu nudimo strogo poklicno organizacijo, ki je prežeta z načeli in nravnimi nauki krščanstva ter je polna evangeljskega nauka in prave ljubezni. To je pa ravno krščanska strokovna organizacija, ki pripravlja zadovoljujoč poklicno-stanovski red, ki je v današnjih razmerah najboljšo sredstvo za rešitev socialnega vprašanja.

Oprto na združevalno svobodo koraka krščansko strokovno gibanje nasproti poklicno-stanovskemu redu. Pri tem dela vedno večje korake s pomočjo svoje eno in pol milijonske armade.

(P. J. Serrarens, glavni tajnik Mednarodne zveze krščanskih strokovnih organizacij.)

---

**Nalagajte svoje prihranke pri Ljudski posojilnici v Ljubljani**

## Izobraženo dekle

(Nadaljevanje.)

### Večerna obleka.

Gotovo si že spoznala moje mnenje o večernih oblekah. Mlado dekle naj nikoli ne nosi večerne obleke, ki je v prvi vrsti določena le za gospe velikega sveta.

Plesna obleka mladih deklet naj bo lahka, svetla, preprosta. Nikjer ne sme biti globoko izrezana. Kolikor manj okrasa, toliko lepša! Lepo izdelan obesek na tenki ovratni verižici zadostuje. Mnogo okrasja kaže na slab okus, a pri mladi deklici in dekletu je še tisto malo kmalu preveč. Saj si že slišala staro mnenje o tem:

»Lepa si, lepa sama na sebi;  
ni treba lišpa, deklica, tebi!«

Parfuma sploh nikar ne rabi! Če že hočeš imeti na vsak način nekoliko parfumirano obleko, imej parfum v omari, a ne vlivaj in ne razpršuj ga na obleko! Pušča rad madeže na nji in pa družji se z raznimi drugimi duhovi, kar potem ni več prijetno dišeče. Če pa nakapaš parfuma na krpico, ki potem leži v omari, se ti lepo razdeli nežni duh po vsej obleki. Seveda pa moraš imeti potem vedno eden in isti parfum.

Ob obleki bi bilo potrebno govoriti tudi o frizuri, ki je pa danes postala nestvor. Mlada dekleta imajo frizure, ki jih napravljajo za deset let starejše. Ne morem si misliti, da bodo prav te čez deset let sploh imele še kaj las za frizuro, toliko škodljivega uganjajo z njimi. Dekle naj nosi dekliško frizuro, to je táko, ki pristojna njeni mladosti, njeni glavi, njeni postavi. Taka, na noben način pozornost vzbujajoča noša pristojna v resnici mlademu dekletu, tvoji sveži mladosti! Če katera izmed tvojih znank misli, da ji kaj drugega pristojna, ne zavidaj je; raje jo pomiluj!

### Žalna obleka.

Kakor hitro zagledam okrašeno, globoko izrezano žalno obleko ali s kratkimi rokavi, se ne morem ubraniti prepričanja, da tista, ki jo nosi, ne žaluje, ampak hoče ugajati. Ljudje, ki v resnici žalujejo, iščejo preprostosti in skromnosti. Že prej sem rekla, da črno ne pristojna mlademu dekletu. Toda, če pa le moraš žalovati, potem nosi črno obleko resno in spodobno! Pajčolan in popolnoma črno obleko nosiš samo za starši, brati in sestrami. Za bližnjimi sorodniki nosiš le šest tednov črno obleko, toda brez pajčolana; bel okras okoli vratu pa si že lahko kmalu dovoliš. Sploh pa ti žalovanje narekuje resnična žalost in pa resnično tesne vezi, ki so te vezale z umrlimi.

### Priložnostna obleka.

Obleka za razne prilike je tako podvržena modi, da se ne da o njej podati nobene stalne izjave. To velja tudi za mala dopolnila obleke, kakor: rokavice, žepi, rute, pasovi i. t. d.

Ako se pustiš v obleki, vedenju in vsem voditi od dobrega okusa in skromnosti, storiš najbolje, kajti to ti bo najbolje vodilo.

## Splošna pravila o obleki.

Pri obleki ti morata razen okusa še dve misli dajati smer: smotrenost in spodobnost. Razumno dekcle ve n. pr. brez pravila, da je za zimski sport topla, mehka volna, ki se lepo prime života in ne ovira gibanja, najboljši material. Spodobnost pa ji bo narekovala, da spadajo volnene hlače iste barve pod krilo.

Samo ob sebi je tudi razumljivo, da so za poletni sport platnene obleke s kratkimi rokavi (ne brez rokavov!) najlepše in najugodnejše. Krilo pri kretanju ne sme ovirati, ne sme pa biti zopet preširoko, da ne opleta okoli.

Povem naj tudi, da pametno dekcle ne hodi pozimi v svilenih nogavicah in v izrezanih čevljih na cesto. To namreč ni samo nevarno, ker lahko povzroči razne bolezni, ampak tudi neokusno kot vse, kar ne odgovarja svojemu namenu. Ako greš v družbo, obuj na lahne večerne čevlje tudi še snežne čevlje!

Eno hočem, sestrice, naravnost povedati: Ne pozabi nikoli pogledati, če je tvoja obleka v redu! Če se gube pri obleki pri gibanju tako ne raztezajo, da bi žalile čut spodobnosti, če ni obleka pregloboko izrezana in če se pri pogibanju prime, če sega pod prozorno čipkasto obleko spodnja obleka dovolj visoko in še več takega.

To niso samo vprašanja olike, ampak tudi vprašanja moralne odgovornosti. Še tako na videz lepa obleka lahko vzbudi pri mladih ljudeh nepravilna in celo pregrešna čustva in v takem primeru si ti za to odgovorna. Pazi, kajti trde besede evangelija veljajo tudi tebi: »Gorje človeku, po katerem pride pohujšanje!«

### Perilo.

Stara resnica je, da da resnično izobraženi človek več na perilo, kakor na vrhno obleko. To ne pomeni, da mora biti perilo sijajno in dragoceno, ampak opozarja le na čistoto in lepoto.

Sedanja spodnja obleka sicer ni belo perilo; ima pa poleg slabih tudi dobre lastnosti. Njegova dobra stran je zlasti, da je preprosto, gladkega kroja, prijetno za nositi in se lahko pere.

Nasprotno pa moramo reči, da svila ali triko-svila ovira pri izhlapevanju telesa, torej ni tako zdravo kot navadno belo perilo iz šifona ali batista. Brezdvomno je tudi dobro prekuhan perilo bolj higiensko, kakor pa samo v mlačni vodi izprano.

Končno pa še nekaj! Prav za prav bi bila morala to v začetku povedati: Ta svilena, čipkasta, luksuzna spodnja obleka je kričeč dokaz prenapete telesne kulture, ki je bila, kakor vemo iz zgodovine, vedno znak npravstvenega propadanja. Pred komaj dvajsetimi leti se je dobilo tako perilo v garderobah moralno ne čisto neoporečnih žen . . .

Zato ti svetujem tudi danes, sestrice: Kupi si vedno le eden ali dva kosa takega modernega perila v izpopolnitev tvoje priložnostne obleke. Za svojo navadno spodnjo obleko pa imej pravo, resnično perilo: dober bel material in moderen kroj!

**V gostilni.**

Obišči ob času kosila ali večerje kjerkoli navadno gostilno, potem pa boljšo restavracijo! V prvi te bo sprejel silen ropot; na ušesa ti udarjajo posamezni stavki, toda besede svojega soseda ne boš razumela drugače, kakor če vpije. V drugi pa slišiš le nekako šumenje in nekaj šušljanja, iz katerega se izlušči le tu pa tam kaka razumljiva beseda. Ta tihota te prisili, da tudi ti s svojim sosedom govoriš le polglasno.

Iz tega opazovanja lahko že sama spoznaš pravila pri obisku gostilne.

Pri jedi veljajo tudi tu splošna pravila. Toda čisto dobro je, če se naučiš še nekaj posebnih. Dandanes ni redko, da uradnice n. pr. ne morejo drugače, kakor da gredo v spremstvu svojih tovarišev h kosilu. Če je tudi s teboj tako, skrbi za to, da ne boš na noben način zbudjala pozornosti, ker je sicer to vzrok za vsiljivost koga izmed družbe.

V gostilni se prav tako ne spodobi, da se podpiraš s komolci, kakor tudi kje drugje ne. Tudi tu se ne smeš igrati s priborom, gnesti kruh v svaljke in podobno.

Pri naročanju povej natakarju natančno, toda mirno svoje želje. Ne vzemi iz sklede ali s pladnja vse naenkrat, četudi je cela porcija tvoja. Vzemi raje dvakrat, ali tudi trikrat, kakor pa enkrat preveč.

Kruh po vrsti prijemati, otipavati, da prideš do najboljšega kosa, ni le neolikano, ampak tudi prepovedano iz zdravstvenih ozirrov. Če te natakar opazi, te bo prav gotovo posvaril; ali te ne bo sram?

Ako najdeš karkoli napačnega, ako n. pr. krožnik, kozarec ali pribor ni čist, ne naznanjaj tega ogorčeno vsemu omizju! Pokliči natakarja in se mirno in tiho pri njem pritoži in prosi za ureditev te zadeve. Ne kregaj se, če tudi je tvoja pritožba resnejšega značaja! Najbolj pametno je, da greš prihodnjič drugam!

**V kavarni.**

Ubogaj me, sestra, in ne hodi sama v kavarno! Južina v gostilni je včasih neizogibna, ako je tvoje stanovanje daleč in moraš med delom po-užiti kaj gorkega. V kavarno pa ni priporočljivo hoditi. Saj škodelico čaja dobiš tudi v slaščičarni. Ljudje v kavarni, zrak poln dima in vse razpo-loženje ni za mlado dekle. Le opazuj! V kavarni se zbirajo ljudje, ki nimajo doma, ali svojcev in morajo v kavarni iskati domačnosti, ki je pa seveda ne najdejo. Vemo pa tudi, da se v kavarno radi zatekajo taki, ki se hočejo znebiti lepih dolžnosti gostoljubja in se zato potikajo po kavarnah. Res je sicer, da so kavarne v sedanjem smislu nekake bralnice časopisov, revij in zbirk, ki jih posameznik ne more imeti vseh naročenih, vendar se mlado dekle ne bo zato odločilo za kavarno. Saj vendar rabi toplega doma, sve-žega zraka in čistega užitka, če hoče telesno in duševno uspevati.

Ako pa te svojci vseeno vzamejo včasih s seboj v kavarno, si prizadevaj, da ne boš zbudjala pozornosti vse kavarne. Oglej si kakšne ilustrirane časopise, ako te to zanima. Ne jemlji jih sama, ampak prosi natakarja, da

ti jih prinese. Lahko tudi poslušajš godbo, toda ne poskušaj popevati zraven! Predlagam ti celo koristno opravilo za kavarno med koncertom: Opazuj n. pr. popolnoma trezno in brez vsake sentimentalnosti, kakšno bedasto besedilo imajo moderne plesne pesmi! Večinoma je za vsakega olikanega človeka neprimerno, a za mlado dekle še celo sramotilno. Če si to spoznala, potem nisi bila zastonj v kavarni. Drugačne vrednosti pa mlado dekle v kavarni skoroda ne more najti.

### Gledališče.

Pred kratkim se mi je primerilo, da sta moj lepi operni večer uničili dve mladi deklici. Sedeli sta ravno za menoj, pa ta nepomembna okolnost ne bi imela nič na sebi, da se ne bi bila prav takrat začela, ko sta prepozno prišli. Dvorana je bila že temna, ko je moralo vstati polovica vrste, da sta prišli na svoj prostor. To se je zdelo dekletoma zabavno, kajti svoj prihod sta spremljali s polglasnim smehom. Potem se je naslonila ena — najbrž iz zadrege — na moj vrat, namesto na stol. Hihitajoč sta se končno sedli, pri čemer je eni z glasnim ropotom padlo na tla kukalo. Treba ga je bilo obrati, kar se pa ne da napraviti, ne da bi se motili sosedje.

Potem je začela Muca pripovedovati Piki (tako sta se namreč imenovali, kar sem spoznala iz pogovora), zakaj se je zamudila. Med tem časom je orkester zaigral overturo — res grdo od kapelnika! — saj bi moral vendar slišati, da je imela Muca še veliko povedati. Zdi se, da tudi Piko ne mika godba, ker je šepetaje začela pripovedovati o sestanku z nekim fantom.

Predstava se je pričela. Muci se pozna, da mnogo obiskuje opero, kajti predstavljala je pevce in pevke kar po vrsti: »To je ta in to je ona!« Pika pa ji ni vedno verjela. Zato je vzela gledališki list in je šumela z njim, čitati v temi itak ni mogla. Prvo dejanje je končano. Muca in Pika kažeta s prstom na vse strani, kjer mislita, da bosta našli kakega znanca. Potem se veda glasno imenujeta njih imena ter pripovedujeta vsakovrstne stvari o tem in onem. Potem gresta hitro ven in ko prideta s slaščicami obloženi nazaj, so zopet že luči ugasnjene. Med drugim dejanjem pridno šumita s papirnatimi vrečicami in hrustata bonbone. Medtem pa postavljata pevce »nad zvezde«, ali pa jih teptata v prah. Imenujeta jih »krasne«, »za požreti,« »strašno lepe,« ali »grozno trapaste,« »strašno štoraste« in kakor se še glase taki moderni strokovni izrazi.

Proti koncu predstave se spomnita, da ju naročeni spremljevalec že gotovo dolgo čaka. Pod tem vtisom se drenjata, še preden pade zastor, z energičnim suvanjem s komolci in kar resničnim boksanjem proti izhodu.

Mene je začela glava boleti; od opere sem se mogla le malo spomniti.

Ako imaš le trohico ljubezni do bližnjega v sebi, ne boš šla k tema dvema dekletoma v šolo, če se boš hotela naučiti, kako se je treba obnašati v gledališču.



## Koncert.

Le iz radovednosti, kakšna je moda, ne smeš nikoli v koncert. Ako pa si že tam, potem pa premisli, da koncert ni modna predstava. Ako ogleduješ na viden način obleke svojih sosed, kažeš s tem popolno brezčutnost do godbe.

Glavna umetnost pri koncertu je prav poslušanje. Motiti ljudi, ki razumejo in ljubijo glasbo, s kakršnim koli ropotom, je barbarstvo.

Ako se sama učiš glasbo in si že brala knjige o tem ter si tudi prizadevaš, da jo vedno bolj razumeš, potem boš kmalu prišla tako daleč, da boš rada poslušala, čeprav še morebiti ne z umetniškim užitkom, pa vsaj z iskrenostjo in lastnim užitkom. Kadar boš sama doživela, da te bo godba tako prijela, da boš samo godbeno predvajanje slišala in ničesar drugega, takrat boš šele res razumela, kakšna umetnost je godba.

V začetku morebiti ne moreš prav uravnati svoje pazljivosti in se morebiti celo dolgočasiš. Pazi in premagaj se; kajti tudi najtiše zehanje te bo izdalo.

Opusti kritiko, zlasti če vsega ne razumeš. Poslušaj raje druge, ki so strokovnjaki in umetnost dobro razumejo — ne zato, da si njihovo mnenje prilastiš, ampak, da se učiš.

Nikaka sramota ni, če priznaš, da v tej ali oni umetnosti nisi prav doma. Bolje je to, kakor pa z nepravdo kritiko pokazati svojo nevednost.

(Dalje prihodnjič)

## Deklica na tuje gre...

M. S.:

Leta štejemo kakor udarce ure, ki neutrudno tiktaka nekje na steni nad našo glavo. In zopet se bo skoro zgodilo, da se bo pridružil nov udarec vrsti udarcev, ki pomenjajo leta našega življenja. In zopet se bo zgodilo, da bomo stali, nekje v tišini morda, kjer koli, s sklonjeno glavo, po kateri bodo šle drugačne misli kakor pa običajno. Koliko je ljudi, ki ne bi na starega leta dan, četudi v hitrici in mimgrede vsaj v bežnih obrisih sklenili bilanco odhajajočega leta, to že sam razum, samo čustvo človekovega nehanja nehote zahteva in hoče uveljaviti resnico, da ura izgubljena ne vrne se nobena —, in da pač ni in ne more biti vseeno, kako jo uporabimo. — —

Vsakovrstne pridige poslušamo dan za dnev. Zakaj ne bi včasih prisluhnile tudi pridigi lastnega srca, lastne duše? Katera ni še v življenju doživela ure, ko je morala nehote prisluhniti življenju v svoji notranjosti, bujnemu utripanju, ki se oglašava navadno fakrat, ko na zunaj nekaj drugega delamo, kakor pa je postavljeno v nas? Temu bi rekli vest. Toda pod besedo vest pojmujeemo navadno nekaj trdo strogega, nekaj, kar se nam stavi po robu in zapove: To smeš in tega ne smeš! In potem ne storimo dejanje zgolj radi tega, ker nam po navadi »vest« takoj za tem narekuje: Tega ali tega ne smeš, ker bi te videl, ali o tem slišal ta ali oni, katerega pa bi rada pustila živeti v veri, da si boljša, kakor pa bi sicer bila, če bi ne bilo tako. Ali je to lepo? Ne! To je navadna hinavščina. Mj ne smemo nekega dejanja, ki s kakršne-koli strani ni častno, storiti že samo radi tega ker kot tako škoduje bodisi bližnjemu, bodisi nam samim, telesno ali duševno. Ne sme pa z nami priti tako daleč, da bi zgolj zapoved vesti dajala smernice našemu početju. Ustaviti se moramo preje. Tam, kjer se nahaja čustvo spoštovanja in ljubezni do kogar koli ali do česar koli. V vsem nas mora voditi globoko čustvo, ki odeva slednje naše razmerje v tisto čudovito toplino

in nežnost, ki nam ne dovoljuje, da bi storili karkoli hudega in težkega. Če bomo ljubile vse tisto, kar je Bog določil, da pride z nami v zvezo, potem nam tako ravnanje ne bo težko in stroge zapovedi nam ne bodo delale nikakih težkoč.

Bolj kakor kdajkoli je danes potrebna take iskrene ljubezni domovina, narod, iz katerega smo izšli. Dekleta, ki ste raztresene širom sveta, imate gotovo priliko videti, kaj vse ljudje tujih narodnosti storijo in žrtvujejo, da bi pokazali in dokazali svojo narodno zavednost. In ko le začutite vso veličino, bogastvo in moč te narodnosti, se morda ena ali druga izmed vas nenadoma zasramuje svoje lastne narodnosti, svoje slovenske narodnosti, ki se vam ob primeri z drugimi veličinami nenadoma zazdi uboga in siromašna, s to peščico nas, kar nas je. Toda, kaka zmota, kak greh, kaka kriva pot je to! Ali je veličina Jezusova kaj trpela na svoji veličini, ko je stal izbičan in opljuvan pod sramotnim znamenjem križa, v družbi svoje žalostne Matere in Janeza? Ne! Bila je še mogočnejša, ker jo je povelicevala vztrajnost in nadnaravna volja, ki ni dopustila, da bi bil omagal v svoji težki in strašni samoti, ki mu jo je določil za tisti zadnji dan njegov nebeški Oče za odrešenje človeštva. Ali nam ni s tem podal najkrasnejši in najpopolnejši vzgled, ki jasno govori: Če smo majhni na zunanost, pa smo za svojo majhnost dovolj veliki v sebi, nam pripada mesto med velikimi po duhu, ki je neminljiv in večn.— Kje je torej naša ljubezen do našega naroda, danes, ko se ustvarjajo velike sile v še večje? Ali naj se sramujemo govoriti naš jezik, ki ga veliki svet skoro ne pozna! Ali naj se sramujemo zapeti našo pesem, ki je dovolj velika, da so vanjo prisluhnili tuji narodi, ki so sicer desetkrat večji, pa je nimajo take, kakor jo imamo mi?! Pesem je izraz duše, notranje veličine, ki je trajna in večna, dokler se narod v vseh svojih globinah zaveda, da ga je Bog ustvaril zase in takega, kakršen je in ga postavil tja, kjer je. Ko pa pozabi na vse to, kar ga vzpodbuja k velikim duhovnim delom, postane prazen v sebi in se začne ozirati zgolj po telesnih dobrinah, in to je začetek njegovega konca. — Kolikor morejo, nas morejo torej spoznati po jeziku, toliko bolj nas spoznajo po pesmi, ker smo v nji to kar smo in je nemogoče zamenjati nas s kom drugim. —

Draga dekleta, morda Vam nisem povedala vsega tega tako, kakor sem želela, preprosto in razumljivo. Želela bi, da doživi v sebi vsaka izmed Vas, ki živite popotljene kakor neznatne kapljice sredi mogočnih narodov, pa tudi vsa dekleta doma, ljubezen in spoštovanje do svojega slovenskega naroda, da ta ljubezen in spoštovanje vzklije iz mogočne zavesti, da ste po božji volji to kar ste, Slovenke, kakor so po božji volji drugi to, kar so. Ali naj se povsem tem še sramujemo svojega imena! Če je tako, potem grešimo zoper odločitev in voljo božjo, kar ni nič manjši greh, kakor če bi zatajili rodnega očeta, rodno mater, v trenutku, ko bi nas ta dva potrebovala na življenje in smrt.

*Marija Žnidaršič:*

## DOMOV ...

Domov, domov mi duša vpije,  
domov v zvezdnato sveto noč,  
da tam ljubezni se napije,  
v obraz zgubani materi zroč.

Mati, glej, vse sem zgubila,  
prav vse mi je vzelo življenje,  
zdaj hočem v gubah Tvojega krila  
utešiti bol in hrepenenje.

Kako neizmerno ljubim, o mati,  
Tvoje razpokane dlani,  
o, da bi že skoro jih mogla držati  
v svojih in Ti zreti v oči.

V duhu te gledam: na prste boš štela,  
ko bo bila ura devet,  
potem pa boš lahkkih korakov hitela  
k avtomobilu otroka sprejet.

Mordá boš začudena ostrmela,  
saj nisem več taka, kot sem bilá  
mordá Ti po licu bo solza spolzela,  
kakor takrat, ko od Tebe sem šla.

Misel roma pod rodni krov,  
od teh mrzlih palač hoče proč,  
duša vpije: domov, domov,  
domov v tiho sveto noč ...

## Od doma

Hladno jesensko jutro je bilo, ko je Marija zapuščala dom. Gosta megla se je prav nemarno kotalila niz Gorjancev, iznad katerih je odmeval v nižavo glas zvona cerkvice sv. Miklavža. V trenutku je bila širna dolina kot preplavljena milega zvonjenja, ki je valovilo na vse strani — Mariji v slavo.

Ona pa je zrla skozi okno domače hišice. Daleč, daleč ji je plaval pogled, s katerim je morda poslednjič objemala ljubljene domače kraje. Gledala je vasice, poslavljal se od polj, vinogradnih goric, ki so tako, kot še nikoli, lepo klicale k trgatvi. Pogled ji je obstal na borovem gozdičku, ki kot vedno zeleni venec krasi in oživlja samostan. — In pogled je splaval še dalje. Lurd! Njeno svetišče! Bo li še kdaj molila v tisti skromni, a vendar tako bogati, kapelici? Dolgo je njen pogled počival na Lurdu, duša pa se je potapljala v prošnjo molitve: »Mati, ne pusti me same! Pojdi z menoj! Blagoslavljaljaj mojo pot, sleherni moj korak! Tvoja roka naj me vodi, da ne zaidem, da se Tvoj otrok, o Mati, Marija, ne izgubi.« Tako je prosila in bol, ki ji je polnila srce, je naraščala z vsakim trenutkom. Nekaj neizrekljivo težkega jo je napolnjevalo. Kako rada bi se umaknila in v samoti izjokala vso boleost, toda prav te poslednje trenutke v samoto ni mogla, samote za njo nikjer ni bilo. Vse je oživel, vse ji je govorilo o lepoti prepolnih trenutkov, ki jih je preživela doma... Zatajila je vso morečo boleost in veselo zapela: »Oj, hišica očetova, Bog živi te! Zdaj se ločiti morava...«

Kakor sen so bežali trenutki, teža slovesa je legala na vse. Samo še kratek čas jih loči, ko si bodo morda poslednjič zrla v obraz, ko si bodo morda poslednjič segli v roke. — Samo »morda« in vendar prav ta »morda« napravlja slovo tako silno bridko. —

Na klopi ob peči je sedel oče. Bolečina mu je stiskala srce, a bolečine ni hotel in ne smel pokazati. Molčal je, a njegov molk je bil glasan, preglasan in Marija je čutila očetovo bolečino. Ozrla se je vanj. Tedaj pa je oče dvignil desnico in jo molče položil na hčerini kovčeg, kakor da hoče blagosloviti sleherni reč, ki bo šla z otrokom v tujino, kakor je blagoslovil hčer... Molk je težil tudi njega, zato je spregovoril vsakdanje, a vendar tako mehko praznično: »Nisem mislil, da boš šla tako daleč. Zdaj vidim, da je tvoja šala — resnica. Greš sama, ne več kam! Mlada si, zato bi ti najraje dejal: Ne smeš nikamor! Pa vendar, poskusi! Boš vsaj videla, kakšen je kruh, ki si ga sama služiš. Fantom ne verjemi! Če boš brez dela, se ne potikaj po ulicah velemesta! Pridi domov! Ne delaj sramote pošteni hiši!« Tako je oče s pravo očetovsko ljubeznijo modroval in z očesi polnih solz dejal: »Poslušaj in ne pozabi, kar sem povedal. Najbrž se ne bova videla nikoli več.« Vstal je in odšel iz sobe.

Ob očetovih poslednjih besedah je Marijina bolečina dosegla vrhunec. Da bi se več ne videla? So morda to slutnje, ki človeka le redko varajo? Skoro bi omagala pod težo bridkosti te slutnje. Morda pa so te očetove besede le izraz trenutne bridkosti, saj so sicer zdravi, se je skušala Marija potolažiti. Posrečilo se ji ni. Le z največjim naporom volje je prikrila ostalim to bol.

V sosedni sobi pred Marijino podobo pa je molila mati.: »Kakor sem Ti jo vso izročila ob rojstvu, tako Ti jo tudi danes izročam. Blagoslovi jo, o Marija, presladka Mati. Bodi ji v trpljenju moč, v žalosti tolažba. Žarek Tvoje svete ljubezni naj jo spremlja povsod.« Tako je prosila, zlata mati, najboljšo vseh mater, hčerki pa je podarila ob slovesu rožni venec. Iz skrbi in ljubezni polnega srca ji je priklopela prošnja: »Na Boga ne pozabi in — moli, moli!« Brez besed jo je nato pokrižala z blagoslovljeno vodo.

Še kratek pozdrav vsem in Marija je zapustila dom z bolečino in s pogumom v srcu: »Kaj zato, če trnjeva mi pot?! Pride čas, ko po njej naproti prišel mi bo — Gospod!«

Od tedaj so minila že leta, polna veselja, bridkosti, težav. In še vedno vsa povezana z ljubeznijo v Boga krmari po morju življenja. Prošnje staršev ne sme zavreči. Ljubezen do skrbne mamice ne sme se pretrgati. In predobri oče? Oh, ni bila ob slovesu fantazija, le resničen občutek je bil. Besede prepolne bridkosti in žalosti so se uresničile — da se nikdar več videla ne bova. — Ob spominu na Te, predobri oče, srce krvavi in še vedno joče, joče... ker te več med nami ni.

*Mimi z juga.*

*Kunstelj A.:*

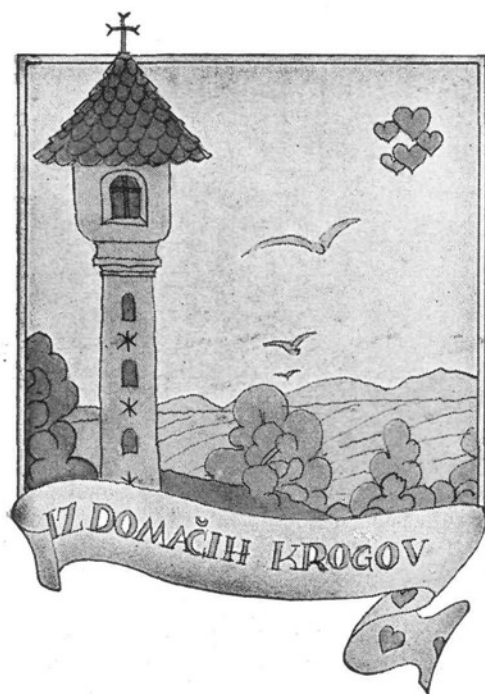
### V NOČI

Od daleč, noč v temo ovita je prišla  
in legla je od zemlje do neba,  
ko prvo zvezdo je na njem prižgala,  
žem mojim mislim roko je podala.

Začrtala je ona smer!  
Le kam? Nihče ne sluti.  
Najprej pozdravljat domovino,  
pozdravljat polja, gore, hiše dremajoče,  
le to srce zdaj moje hoče.

In v duhu že poljubljam rodno grudo,  
dobivam moč, ljubezni njene čudo,  
ostajajo mi v srcu žarki zlati,  
samo še, Domovina — mati!

\*



*Marija Žnidaršič:*

### VEČER NA MORJU

Motorni čoln v večer je zabrnal,  
lahno se je morje vzvalovilo,  
v naših srcih pa se je zganilo,  
kot da nekdo je mimo njih odšel.

Pavle se je sklonil k vijolini  
in kot otroka nase jo prižrel  
potem pa čudno mehko je zapel  
pesem čudežno o domovini.

V meni plaho se bude spomini:  
revna bajta, z ozkimi vrati,  
a na pragu čaka name mati,  
nje srce trepeče v bolečini.

V dalji nas bogastvo mesta vabi,  
mi pa pojemo o naših lehah,  
o domovih skromnih, nizkih strehah...  
Tiho smo predali se pozabi...

### DELO ZVEZE DEKLIŠKIH KROŽKOV V LJUBLJANI V L. 1938-39.

Zopet je leto za nami. Račun o delu, ki smo ga polagale 22. oktobra, je pokazal, da smo delale z živim zanimanjem za našo stvar, za ideje, ki nam jih narekuje zavest, da smo ustvarjene za delo, ki naj služi bližnjemu in po njem narodu, domovini in Bogu.

Občni zbor se je vršil v Lichtenthurnovem zavodu ob 9. uri dopoldne in sicer se je začel s sveto mašo, katero je daroval naš duhovni vodja g. prof. Košir. V njegovem nagovoru, ki ga je imel med mašo, je izzvenela najvažnejša misel: Svoje delo moramo v prvi vrsti posvetiti notranji, duhovni rasti naše organizacije. Šele, ko bomo notranje dovolj velike in močne, moremo računati na koristne, okolico zaje-majoče uspehe.

Posebno počastitev nam je pokazal prevzvišeni g. škof dr. Rožman s tem, da je po-

slal na naš občni zbor svojega zastopnika v osebi kanonika g. dr. A. Župana, ki je spregovoril nekoliko vzpodbudnih besed o poslanstvu dekleta in žene.

Ob skoro polnoštevilni udeležbi zastopnic krožkov in okrožij se je nato začel občni zbor. Med točkami dnevnega reda so bila posebno važna poročila posameznih referentk. Tudi v poročilu predsednice Marije Pogačnikove je bila zlasti poudarjena misel o notranji duhovni vzgoji deklet. Dejala je med drugim: »Zelo važna je notranja rast organizacije, o kateri poročil delati ne moremo; to se pozna v življenju vsake posameznice in po nas v vsej katoliški skupnosti.« Zelo primerne so bile tudi njene besede o naši narodni zavednosti: »Slovenka sem, Slovenka čem ostati — to naj nam ne bo samo lepa pesem, ampak naj nam bo resničen izraz naše narodne zavednosti. Majhen narod smo sicer, ki ga je Bog čudovito ohranil skozi dolga stoletja trpljenja in ga pripeljal v svobodo. — Če pogledamo člana kakega velikega naroda in njegovo zavednost, njegovo zanimanje za preteklost lastnega naroda, delo in skrb za njegovo bodočnost, nas pač mora biti dostikrat sram, ko o svojem narodu tako malo vemo in vse premalo znamo ceniti to, kar so si priborili naši očetje. — Poglejmo kakega tujca, kako nerad bo poskušal in se postavljati z znanjem tujega jezika. In mi! Ob vsaki priliki, ki se nam nudi, začnemo uslužno govoriti v tujem jeziku. — Na svoji zemlji smo mi gospodarji in naj se potrudijo tisti, ki jedo naš kruh, naučiti se naše besede, ki ni nič manj lepa kot je tuja, za nas pa je sveta. Naša dolžnost je, da ji to lepoto in svetost ohranimo. In naša narodna pesem — kako je lepa! Nikakor ne smemo dovoliti, da bi jo spodrinila kaka: »Sladka moja mala Marijana« ali kaka »Kukavica, ki kuka« in podobni šlagerji. Budne moramo biti pred tujo navlako! — Zanimale se bomo tudi za naše narodne običaje in ne bomo pustile, da bi jih po naši krivdi opuščali. — Vrednost kake stvari spoznamo šele, ko jo izgubimo, tako, da bi n. pr. šele takrat znale ceniti božično kropljenje, poprtnjak, velikonočni žegen, pristno slovensko butaro, ali lepo belokranjsko pisanico, če bi prišle v tujino, kjer vsega tega nimajo. To je vse tako domače, tako naše, da tega ne

smemo prepustiti pozabljenju. Nasprotno moramo skrbeti za to, da odkrijemo kake stare narodne pesmi in navade, ter poizkušamo najti globljo misel, ki jih je vodila.«

Podpredsednica Albina Bajdova je podala zelo izčrpno poročilo o delu ZDK v preteklem letu. O našem novem dekliškem znaku je dejala: V znaku je lepo simbolizirano katoličanstvo v križu, slovenstvo pa je poudarjeno v slovenskem grbu. Nežnost dekliške duše je izražena v mehki izdelavi.« In o centralnem »Slovenskem domu«: Izvedle smo obsežno agitacijo za podpis obveznic za naš novi centralni »Slovenski dom«. Zdi se mi pa, da se še premalo zavedamo, kake velike važnosti bi bil za Ljubljano, kot središče vsega prosvetnega in tehničnega dela, kakor tudi za deželo, ki črpa vse vire za delo v organizaciji v Ljubljani. Velikega pomena bi bil skupen dom. Tu bi dekleta in fantje iskali zatočišča ob priliki raznih tečajev, tu bi našli prenočišča ob velikih prireditvah, tu bi se vršile akademije in drugo. Zato pa Vas prosimo, drage sestre, da pomagate pri zbiranju sredstev. Zavedajmo se, da je za vsa velika dela treba žrtev.

Zelo živahno je postalo sodelovanje Vodstva z našimi slovanskimi sestrami Poljakinjami. Žal je v to naše prijateljstvo in sodelovanje posegla vojna, ki je našim katoliškim slovanskim sestram ukradla svobodo, za kar moramo vsa slovenska dekleta kot katoličani in Slovenke z njimi iskreno sočustvovati. Ista usoda je zadela tudi naše sestre Čehinje.

V zadnjem času smo stopile v stik tudi z našimi dekleti v Beogradu in Zagrebu, ki so se na pobudo naših slov. duhovnikov začele gibati, česar se vse zelo veselimo in jim želimo mnogo uspeha.«

Referentka za prosveto Ina Slaparjeva je poročala, da smo velik del svojih moči posvetile prosvetnemu delu. Središče dela so bili sestanki s predavanji, razgovori in petje. Za pomoč pri tem delu je VDK izdala poleg okrožnic tri knjižice: »Dekliški sestanki«. Tudi letos je že izšla prva knjižica takih sestankov, le s to razliko, da se tvarina za te sestanke nahaja za mladenke v posebni knjižici, za članice zopet v posebni. Tvarina je zelo aktualna in sicer se razpravlja v njej o družini, sloven-

stvu, praktičnem gospodinjstvu in verskem razmišljanju.

Referentka za okrožja, Anica Novakova je poudarjala, kako važno je delo okrožij in njihova skrb za krožke, ki spadajo pod njihovo območje, ker pač veliko lažje lahko pregledajo delo po posameznih krožkih, kakor pa bi to mogla ZDK.

Iz poročila načelnice Marije Pregljeve je razvidno, kako marljivo deluje naš telesnovzgojni odbor po vseh modernih metodah, ki jih zahteva današnji čas za telesno krepitev našega članstva.

Poročilo tajnice Vide Lenščakove pa nam je dalo vpogled v obseg dela pisarne ZDK, ki iz dneva v dan narašča. To je vsekakor znak naše delovne razgibanosti in uresničevanje želja po napredku, kateremu želimo in hočemo posvetiti vse svoje mlade sile, vsa svoja idealna gledanja in stremjenja in vso voljo, ki jo prežema ljubezen do vsega lepega, pravičnega in dobrega.

#### DOPIS SLOV. MARIJINE DRUŽBE IZ ZAGREBA

Zagreb 17. 9. 1939.

Nepričakovano, kar naenkrat je udarila med naše vrste žalostna novica, da nas zapušča dolgoletni, skrbni voditelj preč. g. p. Janez Kozelj D. J. Celih 10 let je z njemu lastno ljubeznijo in požrtvovalnostjo, poleg svojega ogromnega pastirnega dela vzorno vodil Mar. družbo v veliko zadovoljstvo deklet. Nismo hotele verjeti, da nas res zapušča, dokler ni v poslovilnem govoru omenil svojega naslednika preč. g. p. R. Paté, D. J.

Redni mesečni sestanki, sv. maša s skupnim sv. obhajilom pri o. o. jezuitih v Palmotičevi ul. 31, tamošnji govori, vse to je dajalo družbi novega poguma in novih moči. Vedno so prihajali novi slovenski obrazi, v začetku le iz radovednosti ali vabljeni z lepim slovenskim petjem; a ko so videle našo medsebojno ljubezen in skladnost, ki vlada v družbi, so si je tudi one zaželele. Da se lahko čisto domače pogovorimo, se zbiramo vsako četrto nedeljo v samostanu z blagonaklonjenostjo č. sester usmiljenk v Gunduličevi ul. 12. Tukaj dekleta deklamirajo, prirejajo kratke igrice v smeh in zabavo in si zapojejo naše mile slovenske pesmice, ter se tako na različne načine pošteno zabavamo. Velike važnosti

je, da se dekletom v tujini nudi prilika, kjer se lahko nemoteno v svojem materinem jeziku pogovarjajo, da se mu ne od-tujijo, kakor se to žal pogostokrat zgodi.

Enkrat letno gremo na izlet v naravo in sicer v našo milo Slovenijo. Tako smo letos bile v Sevnici ob Savi. Pevski zbor Marijine družbe sestojč iz 30 pevk, je v tamošnji dvorani priredil koncert narodnih pesmic. Navdušeno in zadovoljno občinstvo je dalo pridnim pevkam in zborovodji gospodu bogoslovcu Liscu Andreju zaslu-ženo priznanje. Bogat in pester program tega našega koncerta in priznanje občinstva nam je vlilo še novega poguma v našem težkem delu v Zagrebu. Drugače pa tudi med letom nastopamo s svojim pevskim zborom in dramatičnim odsekom v Jeronimski dvorani v Zagrebu.

Da naše duhovno življenje ne opeša in da dobi novih smernic za čednostno življenje, udeležimo se vsako leto duhovnih vaj z veseljem in ne majhnimi žrtvami v polnem številu članic. To so dnevi notranje sreče in zadovoljstva za vse Marijine otroke. Tako je ob sklepu letošnjih duhovnih vaj preč. g. p. R. Paté D. J., voditelj duhovnih vaj, sprejel lepo število mladih deklet v družbo.

Želeti bi bilo, da se dekleta, ki so v borbi za kruh in življenje, vržene v tujino, spomnijo svoje nebeške Matere in Zaščitnice, da stopijo v njeno družbo. Od srca rade jih bomo sprejele v svoje vrste, bomo jim dobre in zveste tovarišice, sotrpinke in svetovalke v velemestnem neurju.

Cvetko Nežka, tajnica

Pripomba: Naša slovenska Mar. družba vzdržuje in vodi slovensko zavetišče »Ognjišček«, Solovljeva ul. 3 blizu glavnega kolodvora. Dekleta dobe tam za mal denar stan in hrano v času svoje brezposelnosti.

#### DEKLIŠKI KROŽEK V LITJI

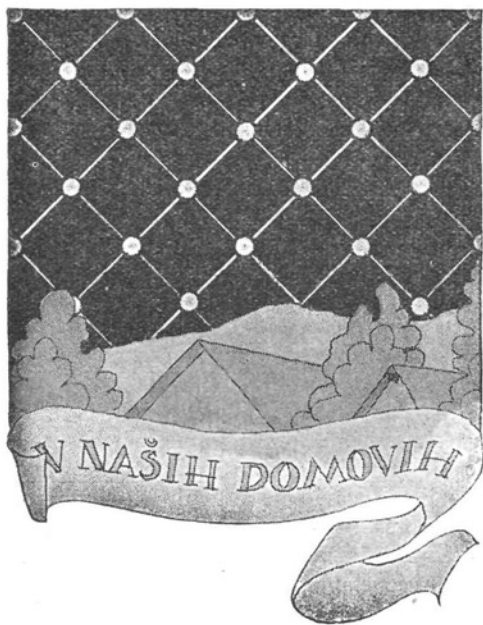
Naš dekliški krožek, kot odsek Prosvetnega društva prav pridno giblje. Na sestankih, ki se vrše redno vsako sredo, se zbiramo polnoštevilo in sicer v zimski dobi v dvorani Ljudskega doma, v letni sezoni pa na novo zgrajenem letnem telovadišču tik ob šumeči Savi.

Sestanki se vrše vedno s prav pestrim sporedom in sicer: molitev, predavanje,

deklamacije, petje, slučajnosti in končno telovadba. Rednih članic je 30, mladenk 15, krojev ima 14 članic in 9 mladenk. V igred prihaja v naše vrste v 43 izvodih.

Tekom leta smo imeli v marcu mesecu lepo uspelo akademijo, v maju materski dan in tekme, katere smo izvršile z odličnim uspehom. Višek pa je bil v mesecu juniju prosvetni tabor združen s proslavo 30-letnice obstoja prosvetnega društva in veliko tombolo. Na taboru smo nastopile poleg prostih vaj tudi s himno »Dvignite orli«. Uspeh je bil nad vse zadovoljiv. Udeleževale smo se tudi drugih taborov, zlasti tabora v Mariboru in Novem mestu.

\*



### PECIVO IZ MEŠANEGA TESTA

Vse do sedaj obravnavano pecivo je bilo iz vnetenega testa. Ostaja nam še vmešano testo, iz katerega so vse torte, razni kolački in fini desertni kosi, pa tudi razni pudingi in narastki, kar je bilo pa že prej opisano. Za vmešano testo uporabljamo samo mrzle dodatke in je predvsem važno, da enakomerno in zadosti dolgo vmešavamo, ker pride z vmešavanjem zrak v testo, ki pozneje rahlja pecivo. Pravtako presejemo moko in stepamo beljake v sneg, da testo rahljamo. Mehak ali zasirjen sneg testo neenakomerno rahlja in pecivo je po-

Pri vseh sestankih in prireditvah je bil nam desna roka naš duhovni vodja g. Pavlin Ivan, katerega je božja previdnost po dveletnem neumornem delovanju poslala past ovčice v drug vinograd Gospodov. Noben sestanek se ni vršil brez njegovega verskega predavanja, v katerem nam je podajal smernice za boljše in lepše življenje. Hvaležne mu bomo ostale za vse življenje in mu želimo na novem težkem dušnopastirskem delovanju obilo božjega blagoslova. V svoji sredi pa toplo pozdravljamo novega g. kaplana, Mihelčiča Franca in mu kličemo: Bog živi!

Za dekliski krožek: Kovič Anica.

tem rado »špehasto« ali »ima jermen« kakor pravimo. Najprej vmešamo jajca in sladkor, oziroma presno maslo in šele potem jajca in sladkor. Veliko hitreje in lepše se vmeša z metlico za sneg kot z žlico. Seveda, če boš potem še sneg stepala, moraš metlico umiti, če nimaš dveh metlic. Če misliš: »Saj se bo tako vse pomešalo in je vseeno, če se zmeša že prej,« in boš delala sneg kar z metlico, s katero si vmešavala, se ti sneg gotovo ne bo posrečil. In lepo trd sneg, ki ga počasi in rahlo vmešaš med prejšnjo zmes, je že pol uspeha. Ko ločiš rumenjake od beljakov, skrbno pazi, da jih boš res točno ločila, ker že kapljica rumenjaka pokvari beljake, da jih ne moreš več stepsti v trd sneg. Dobro je, če dodaš beljakom, preden jih začneš stepati, nekaj zrn soli, ali da že skoraj stepenemu snegu dodaš kavno žličko sladkorja in stepaš še nekaj minut dalje. Tak sneg s sladkorjem je posebno trd in gost ter se dobro vmeša med ostalo testo. Posebno bomo pa vedno stepale sneg na ta način pri beljakovi peni in pri beljakovem pecivu, kakor pri španskih vetercih, raznih makronah, ledenih piškotih itd. Tudi rum ali dobro žganje in limonov sok rahlja testo in ni samo tako radi lepšega v nekaterih receptih še posebej naveden.

Kjer uporabljamo pecilni prašek, ga prej presejemo in dobro zamešamo med moko. Dodamo ga šele nazadnje. Popolnoma nepravilno je, če bi pecilni prašek najprej stopili v mleku ali rumu, ker tako zgubi ves svoj učinek. Nekaterim je do-

datek pecilnega praška neprijeten in ga takoj čutijo v vsakem pecivu. Če imamo le nekoliko več vaje v kuhanju, ga skoraj povsod lahko nadomestimo s kvasom, ki ga stopimo v nekaj žlicah mrzlega mleka ali pa vgnemo s sladkorjem. 1 pecilni prašek, to je 20 g zadostuje za  $\frac{1}{2}$  kg moke. Če je recept za manj moke, vzamemo tudi sorazmerno manj praška. Na to se premalo pazi, zato se pecivo s praškom tudi rado ponesreči. Torta ali kolač krasno naraste in smo že vse vesele nad uspehom, pa se nam naenkrat brez vidnega vzroka sesede, in ko prerežemo, je vse jermenasto in sirasto. Bilo je preveč praška, ki je testo prekomerno dvignil, ker je bilo pa premalo moke, je manjkalo podlage in vse skupaj se je sesedlo.

Pečica za vmešeno testo naj bo srednje topla, nekako taka kot za kvašeno testo, da list papirja v petih minutah lepo zarumeni. Nekoliko bolj topla mora biti za testo s presnim maslom kakor brez njega. Če pečemo torto, naj bo pečica nekaj minut samo priprta, da se lepo dvigne, šele potem pečico zapremo in le še previdno odpiramo. Za pecivo s praškom, pečico takoj zapremo.

Ko je pecivo pečeno, naj se nekoliko ohladi v modelu, šele potem ga počasi zvrnemo. Prenagel prehod toplote bi zlasti boljšemu pecivu škodoval.

*Piškotno testo.* Razločujemo toplo in mrzlo piškotno testo. Oboje mora biti prav skrbno vmešeno ali vtepeno. Pečemo ga v srednjetopli pečici.

Za piškotno testo presej 100 g sladkorja in mu posamezno primešaj 4 rumenjake. Mešaj potem enakomerno na eno stran 20 do 30 minut, da bo testo za polovico naraslo. Zdaj stepi beljake v sneg in ga z 90 g presejane moke rahlo zamešaj med prejšnje. Testo damo v namazan model in takoj spečemo. Po okusu dodaš lahko tudi nekoliko limonove lupinice. Iz takega testa delamo piškotni kruh, piškotne torte, indijanske krape in razne polnjene rezine.

*Za škofovski kruh* bi bilo to testo nekoliko prelahko in bi rozine in orehi ter drugi dodatki padli na dno, tudi če bi jih prej pomešale med moko. Za to vzamemo za tako testo toliko moke in sladkorja, kolikor tehtajo jajca. Potem mešamo z metlico kar cela jajca in sladkor in sicer vsaj pol

ure. Testa mora biti, če je pravilno vmešano, več kot še enkrat toliko. Potem primešamo z moko zmešane rozine, lešnike, mandeljne, orehe, citronat, arancini, nalomljeno čokolado, sadni sir, fige, suho sadje itd. Naštela sem vse sadje, ki ga moramo dati v škofovski kruh. Damo ga na štiri jajca 20 dkg, to pa tistega, ki ga ravnino imamo ali ki nam bolj prija. Škofovski kruh je težje testo in ga pečemo celo uro. Ves čas pazimo na enakomerno vročino in pustimo prvih 10 minut pečico samo priprto.

Za razne piškotne zvitke, ki jih napolnimo z marmelado ali s kremo, uporabljamo mrzlo ali toplo testo, le da je še bolj rahlo kot smo navedle v prvem receptu. Na štiri cela jajca vzamemo 8 dkg sladkorja in 7 dkg moke. Vmešamo lahko kar cela jajca z metlico ali pa zmešamo najprej rumenjake in dodamo potem sneg. To pač vsaka gospodinja sama preizkusi, kako ji testo bolj in hitreje naraste. Za piškotne zvitke namažemo testo na papir in pečemo v dobro segreti pečici. Če ni testo za piškotni zvitok v 10 minutah pečeno, ga ne boš več mogla zviti in se ti bo lomilo. Pečen zvitok obrnemo na s sladkorjem potreseno desko, odstranimo papir, obrežemo trde robove in namažemo z marmelado. Kar smo prej obrezale, sedaj položimo na rob, kjer bomo počele zavijati in testo zvijemo. Če polnimo zvitok s kremo ali stepeno smetano, pečeno testo prazno zvijemo, zavijemo v papir in shladimo. Popolnoma hladnega odvijemo, obrežemo, napolnimo in zvijemo. Zavitek, polnjen s stepeno smetano, se zelo težko reže. Zato moramo imeti oster nož in vsak kos zadrževati z lopatico za pecivo.

*Toplo piškotno testo.* Postavi na štedilnik široko kozico s toplo vodo, ki že skoro vre. V snežni kotliček ubij 4 jajca in presej 9 dkg sladkorja. Potem postavi snežni kotliček v vodo in stepaj jajca in sladkor, da se segreje in močno naraste. Pazi, da voda ne vre preveč. Ko se je testo že lepo zgostilo, ga vzemi iz tople vode in postavi v mrzlo ter stepaj dalje, da se shladi. Šele potem prav rahlo zamešaj moko in speci kot zvitok, kot torto itd. Odišavimo piškotno testo z limonovo ali pomarančno lupinico ali z vanilijo.



Če dodamo piškotnemu testu stopljeno presno maslo, dobimo takozvano dunajsko testo. Presno maslo dodamo že gotovemu testu po moki. Presno maslo stopimo, a pazimo, da se ne segreje preveč ali celo porumeni. Če je pretoplo, ga moramo shladiti. Vmešamo piškotno testo iz 3 jajc 18 dkg sladkorja in 12 dkg moke, odišavimo z limonovo lupinico in nazadnje po kapljicah primešamo 6 dkg presnega masla. Testo bolj skrbno pečemo kot navadno piškotno testo in pečico zelo previdno odpiramo. Iz tega testa delamo razne polnjene rezine, torte, dunajsko bombo in torte v oblikah, kakor jagenjčke, zajčke, čajne punčke itd.

Iz vmešanega piškotnega in beljakovega testa pa pripravljamo tudi razno drobno pecivo kakor janeževe upognjence, piškotne hlebčke, cevke, škarniceljne itd. Za janeževe upognjence vmešamo 3 cela jajca, 15 dkg sladkorja in 12 dkg moke. To testo ne vmešavamo tako dolgo, ker imamo rajši trde kot rahle upognjence. Že vmešanemu testu primešamo 2 žlici vode. Testo potem namažemo na namaščeno in z moko potreseno pekačo v obliki krogov, elips ali trikotnikov, potresemo z janežem ali pa z zrezanimi orehi ali mandeljni. Pecivo hitro spečemo v dobro segreti pečici, in takoj upogibamo čez ograjo pri štedilniku ali kak okrogel les. Pecivo se hitro strdi in ga shranimo na suhem prostoru, da se nam ne ovlaži in zmehča. Najbolje je, če ga zložimo v kozarce za marmelado in postavimo nad štedilnik. Za cevke razmažemo testo prav tanko čez vso pekačo, napol pečeno zrežemo na primerne četverkotnike, postavimo še nekaj minut v pečico in potem hitro zvijamo okrog kuhlalnicega držaja. Za škarniceljne zrežemo isto testo, ki smo ga pravtako namazali na celo pekačo kot za cevke na trikotnike, in jih zavijemo v škarniceljne. Te potem lahko oblijemo in napolnimo s smetano ali kako peno. Cevke in škarniceljni so lepši, če jih obrnemo, preden jih zvijemo.

Za vse te vrste peciva pa lahko pripravimo tudi beljakovo testo. Presej v primerno skledo 75 g moke, 75 g sladkorja in zavojček vanilijevega sladkorja. Med to zamešaj prav gladko  $\frac{1}{8}$  l smetane ali mleka. Potem stepi trd sneg 3 beljakov in ga

## Skrbite za redno stolico.

Poskusite Leo-pilule, ki že po petih, šestih urah dovedejo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 969 od 28. X. 1938



# Leo-pilule

zamešaj med prejšnje. Uporablaj to testo pravtako kot prejšnje. Zelo zboljšaš to pecivo, če vzameš samo 35 g moke in 40 g zmletih orehov, lešnikov ali mandeljnov. Če zrežeš pečeno testo v majhne enakomerne ploščice in napolniš s čokoladno kremo, dobiš fino čajno pecivo.

*Testo za srnin hrbet.* Vmešaj penasto 18 dkg presnega masla. Dodaj posamezno 4 rumenjake in z vsakim rumenjacom žlico presejanega sladkorja, da ga porabiš 18 dkg. Stepí sneg iz vseh štirih beljakov in ga zamešaj med prejšnje s 5 dkg zmletih lešnikov, 3 dkg kakava in 18 dkg moke, med katero si presejala kavno žličko pečilnega praška. Napolni v podolgovate model, a samo do tričetrt in peči v dobro segreti pečici 30 do 45 minut. Pusti še 10 minut v odprti pečici, potem ga vzemi iz pečice in stresi na desko. Stopi v lončku, ki ga postaviš v toplo vodo, 6 dkg čokolade »Umak« in oblij ohlajen srnin hrbet. Prej pa še olupí 10 kg mandeljnov in jih nareži na debelejšé listke. Te zatakni v še mehki led, da bo pecivo izgledalo kot gosto pretaknjen srnin hrbet. I. V.

### ZA PRIDNE ROKE

Materjal razparanih slamnikov nam lahko odlično služi za mnogovrstne nove lepe predmete. N. pr. si pripravimo zimsko garnituro: klobuk, pas, torbico; ali raznovrstne torbice in košare pa drugačnem načinu. Spomladi bo pa Vigred prinašala navodila za garnituro za tople dneve: modne čevlje za promenado, slamnik, pas, torbico v istem stilu ter v lahki preprosti izdelavi. Ako ni slamnikov doma, si pomagamo s koruznim ličjem, ki ga delimo v

1 cm široke proge in ga spletaemo v ploščato kito iz treh ali štirih prog. Vstavljanje ličnatih prog, ki so kratke je prav lahko in storimo tako, da spletaemo kakih 5 cm z dvojno progo. Kita mora biti tanka kakor močnejši papir, široka poljubno od  $\frac{1}{2}$  do 3 cm, robova pa morata biti ravna kakor ravnilo. Zato ne spletaemo raztegnjeno kakor lasno kisló, temveč prepognemo ob straneh progo pravokotno navznotraj, da ostane lepo široka, kakor da bi bila zlikana. Poskusimo prej iz papirja. Isto dosežemo z navadno ali barvano rafijo. Klobukova slama nam prihrani mnogo dela.

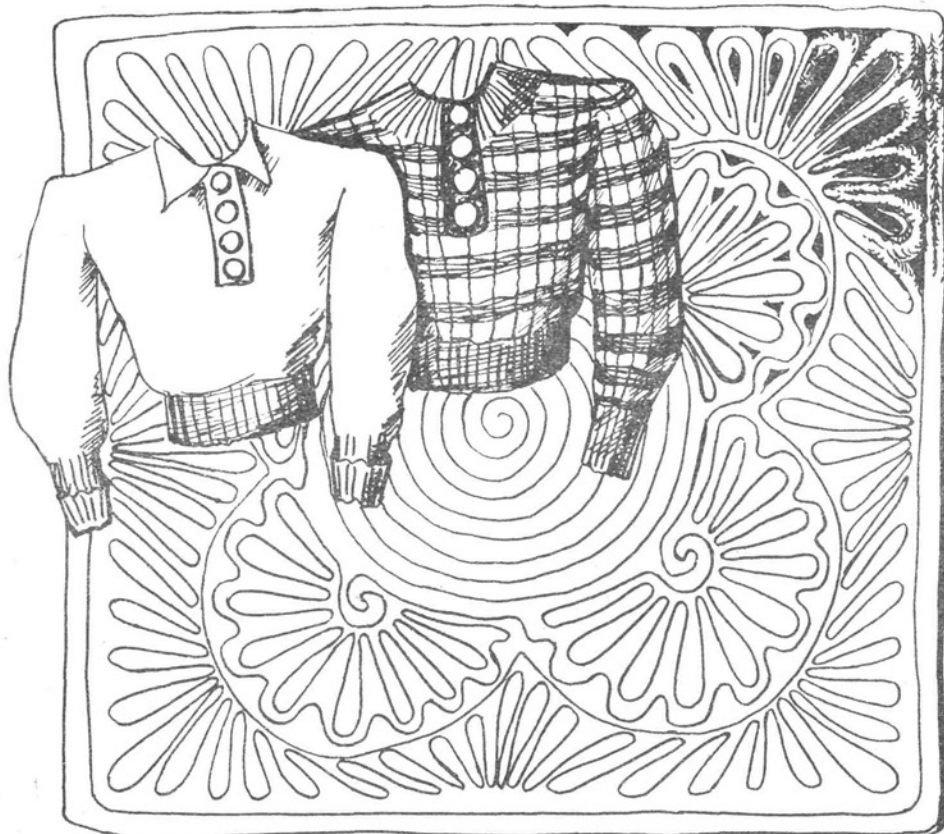
### ZIMSKI KLOBUK

Prav ozke žimnate ali slamnate trakove razparanega slamnika obkvačkamo gósto z neovitimi v obliki polža tako, da ne vbadamo v slamo, temveč v neovite spodnje vrste. Slama ostane pokrita v neovitih zankah. Volna naj bo enobarvna ter naj po barvi pristója k zimskemu plašču. Dobro je, da prej napravimo kroj klobuka

ter kvačkamo po kroju. Okrajnik prikvačkamo na zgornji del ter okrasimo klobuk s trakom. Ako hočemo toplejši klobuk, lahko kvačkamo po zarezah izgotovljenega klobuka med neovitimi verižni vbod. Pri širokem okrajniku si lahko umislimo luknjičasto borduro. N. pr. zaključimo slamo in jo odrežemo. Ob koncu jo nekoliko nategnjemo, da stoji okrajnik navzgor obrnjen. Naslednja vrsta — po 3 ovite v vsako 4. spodnjo neovito. Nato 2 vrsti neovitih s slamo kot prej. Naslednja vrsta 3 ovite v spodnje neovite tako, da jih ne končamo, temveč potegnemo zanko šele pri tretji skozi vse tri hkrati. Tako vsó vrsto v vse spodnje neovite. Zaključek — dve vrsti neov. s slamo.

### TORBICA

Iz enake ali široke klobukove slame izdelamo poljubno veliko torbico. Slamnate trakove prešijemo z ročnim vbodom po načinu entlanja tako, da stoji trak ob traku, nikjer se ne smejo trakovi med seboj po-



krivati. Čez vse šive vežemo ali kvačkamo z volno v barvi klobuka verižni vbod. Ob obeh straneh torbice pripravimo več centimetrov široko progo, ki je 2 cm nižja od torbice ter na spodnjem koncu nekoliko zaokrožena. Obe progji pošijemo na torbico. Vse robove obkvačkamo z isto volno z neovitimi. Držalo: Srednje tanko vrvico iz motvoza, katero smo preganili dva do trikrat, da bo debelejša, prišijemo na sprednji in zadnji del torbice. Iz slame in z volno kakor prej pripravimo trak v širini 2 cm, pokrijemo ž njim prišiti motvoz ter ga dobro prišijemo na torbico na vseh štirih koncih. Nato ovijemo ostali del motvoza s tem trakom, ki ga prišijemo ali prikvačkamo v cev. S tem bo motvoz povsod zakrit. Torbico zapremo z vzmetniki ali z gumbom ter ji prišijemo podlogo. Lahko jo okrasimo s perlami v večjih razdaljah. Ako so slamnate ali ličnate proge zelo široke, jih lahko obkvačkamo z 1 neov. 1 ver., nazajgrede pa v drugi trak 1 neov., 1 neov. v verižno prešnje proge.

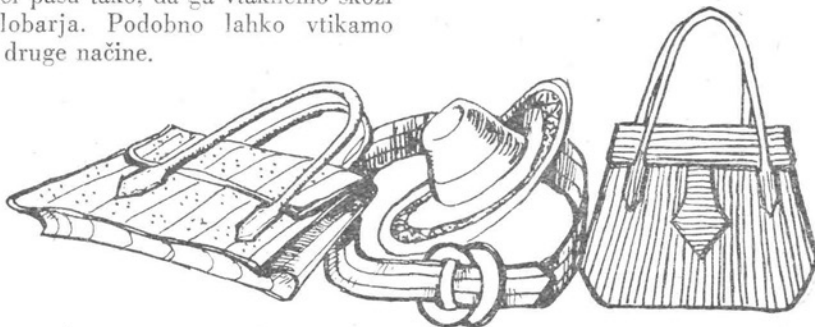
### PAS

Kakor prej prišijemo trakove slamnika ali trakove iz ličja ter rafije v poljubno širino pasu ter jih vežemo z volno in z verižnim vbodom, kar lahko storimo s kvačko. Robove pasu obkvačkamo z neovitimi. Zaponka: Iz slame zašijemo dva enaka kolobarja v obliki elipse. Višina odprtine je enaka višini pasu. Zgornji in spodnji lok na lahno naberemo. Zunanji rob obeh kolobarjev obkvačkamo z neovitimi. Sedaj vzamemo konec pasu, ga položimo čez en kolobar, pripognemo v odprtino in prišijemo zadaj. Drugi kolobar porinemo pri nasprotnem koncu pasu skozi pas k prvemu kolobarju. Pas je končan. Ako sta elipsasta kolobarja tesna, lahko zapnemo prosti del pasu tako, da ga vtaknemo skozi oba kolobarja. Podobno lahko vtikamo tudi na druge načine.

### BLUZA

Tanke svilene nogavice porežemo v 2 cm široke trakove. Kvačkamo s tanko kardonet prejico v drugi živahni barvi ali pa z volno enake barve. Pri pasu sprednjega dela-pletemo 12 cm višine 2 levo 2 desno v volni in zaključimo. Nato kvačkamo čez svilene proge 1 neov. 1 ver., druga vrsta 1 neov. v spodnjo neovito 1 ver. do rokavne izreze. Svileno progo držimo lahno nategnjeno. Na obeh straneh ob rokavu ožimo polagoma širino sprednjega dela za 3 cm na vsaki strani, pri vratu navzdol pa pustimo na sredi razpork. Ramo zaključimo v treh vrstah. Prvo kvačkamo celo, drugo dve tretjini od vratu proti rokavu, tretjo le eno tretjino. Tako dobimo poševno črto kakor pri kroju bluze. Na enak način začnemo hrbet, pri rokavni izrezi pa ožimo le za 2 cm na vsaki strani in kvačkamo do ramnega šiva. Nato prikvačkamo sprednji del. Lahko pri tem višamo ramo za pol vrste do sredine. Rokav: Ob zapestju 2 levi, 2 desni, 16 cm višine in zaključimo. Naslednje vrste kvačkamo ter širimo poljubno. Pri gornjem koncu je oblika polkroga, ki je na obeh straneh nekoliko položen. Za sprednji razporek pletemo desne ali kvačkamo z neovitimi dva trakova ter izpustimo zarez za gumbnice. Ovratnik po enakem načinu dva trikotnika. Po tem načinu delamo, ako imamo dovoljno število nogavic v isti barvi, pribl. 4 pare. Ako imamo pa nogavice v 3—4 barvah sestavljamo menjaje po 4 vrste v svetli barvi, 4 v temni in ponavljamo barvne proge enakomerno. Nato kvačkamo verižni vbod z volno pasu čez vodoravne proge, da jih križamo navpično v enakih presledkih. Pustimo večjo vratno izrezo ter jo višamo s pletivom 2 desno, 2 levo.

Piščanec.



## DOBRE KNJIGE

*Naravoznanstvo in svetovni nazor.* Miroslov Adlešič. Zaloga »Kosmos« Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. 1939. Znani predavatelj v radio-oddajni postaji je napisal za zbirko »Kosmos« knjigo, ki bo zlasti zanimala vse one, ki se pečajo z naravoznanstvom in si žele v tem svojem privatnem sportu pojasnil in napotkov. Knjiga je primerna, da te vpelje v marsikatero razmotrivanje, pa tudi poda marsikaj, česar si zastonj iskal. V knjigi se bralec lahko razgleda, katera pot je vodila v našem času do razvoja, ki ga podaja današnje naravoznanstvo. Knjiga je lepo opremljena, kakor smo vajeni pri »Kosmos-zbirki« in ima veliko število slik v pojasnilo in razlago. Cena ji je din 120.— Priporočamo!

*Otroci z Dolgega brega.* Marija Ham-sun, prevedla Mara Puntarjeva, Zaloga zbirke mladinskih spisov Jugoslovanske knjigarne 1939. Cena din 45.— V knjigi nam pisateljica slika življenje in bitje štirih otrok z Dolgega brega, male norveške vasi: Seznanani nas z Markom, Andrejčkom, Nežiko in Marto. Kar v vseh letnih časih jih predstavlja v vedrem in živahnem življenju v naravi in z naravo, da jo bodo otroci radi brali, vsak odrasli pa jo bo z največjim užitek prebral. Za mladinske knjižnice in vse prosvetne knjižnice zelo priporočljivo!

*Apostol Kristusa Kralja.* Kot priprava za kongres Kristusa Kralja, pa tudi za praznovanje meseca junija in sploh za češčenje presv. Srca Jezusovega je izdalo založništvo Glasnika presv. Srca to knjigo. Urejena je na 30 premišljevanj za vsak dan v juniju in tako presunljivo govori o veliki Jezusovi ljubezni do nas in o zaupanju, ki ga moramo imeti do njega, da bo odlično služila vsem vnetim častilcem Srca Jezusovega. Navdušuje nas in pripravlja za velikodušno in požrtvovalno delo za Kristusovo kraljestvo in tako vzgaja apostole. Apostol pa mora biti vsak katoličan. Cena knjigi je: broš. din 10.—, v platno vezana din 16.— Dobiva se v upravi Glasnika: Ljubljana, Zrinjskega cesta, 9. Vigrednice naj si jo gotovo omislijo!

*Pojdite k Jožefu!* Spisal župnik Jožef Seigerschmied. Knjiga obsega 31 kratkih

premišljevanj ali poljudno pisanih beril o sv. Jožefu, ki so prav primerna za duhovno branje, posebno še v mesecu marcu, ki je posvečen sv. Jožefu. Sv. Cerkev zelo časti sv. Jožefa in to češčenje tudi nam priporoča. Posebno v litanijah sv. Jožefa je Cerkev modro nanizala vse, kar more v nas vzbuditi češčenje, ljubezen in veliko zaupanje do tega ljubeznivega svetnika. V tej knjigi najdeš vprav premišljevanje teh litanij. Knjigo krasi mnogo zanimivih zgledov, ki nam prepričevalno govorijo, kako nam sv. Jožef rad pomaga v dušnih in telesnih potrebah. Preberi knjigo in s še večjim zaupanjem se boš oklenil velikega zavetnika sv. Jožefa. Nekaj izrednega v tej knjigi je 51 lepih slik, ki so posnete po starih bakrorezih in ponazorujejo vse življenje sv. Jožefa. — Na koncu so dodane litanije sv. Jožefa in nekaj molitev ter zdihljajev k sv. Jožefu.

Knjiga ima priročno obliko in obsega 192 strani. Cena je izredno nizka: broširan izvod stane samo 10 din, vezan 15 din; po pošti 2 din več. Založila jo je Uprava Glasnika presv. Srca Jezusovega, Ljubljana, Zrinjskega 9, kjer naj se naroča. Dobi pa se tudi po knjigarnah.

*Rešimo mladino pred alkoholizmom!* Izdaje Higienskega zavoda v Ljubljani 1939. — Liga proti alkoholizmu je za drugi treznostni teden, ki ga je priredila sama v Ljubljani in na njeno pobudo vsa izobraževalna in prosvetna društva v Sloveniji, postavila geslo, ki je naslov tej ročni knjižici. V njej so zbrane razprave, ki so jih strokovnjaki podali na treznostnem tednu v Ljubljani. Služile bodo našim predavateljicam, ki vsako leto oskrbujejo svoje ženske odseke ali dekliske krožke s predavanji pri protialkoholnih prireditvah. Žene bodo iz njih povzele marsikaj, na kar do sedaj najbrž niti mislile niso. Tudi v vzgojnem oziru je v zbirki marsikateri koristni nasvet. Tudi naše družine naj bi bile pridne bralke te knjižice. Dobi se pri Higienskem zavodu v Ljubljani pa tudi po vseh knjigarnah.

*Sv. Ema.* Spisal Janez Veider. Kneginja Ema, naša prva svetnica je dobila v pričujoči knjigi odlično življenjepis. V 20 poglavjih je pisatelj zbral zgodovinske in

V vsakem



# Kneippove

SLADNE KAVE

SLADNI SLADKOR

življenjske priče naše svetnice, katere slika raste od poglavja do poglavja v večji sijaj. Mnogo je zgodovinskih podatkov, ki so nam bili do sedaj neznani, pa jih je pisatelj iz premnogih virov, ki jih tudi navaja, nabral in nanizal v življenjepisu svetnice. V zadnjih poglavjih so tudi mašne molitve, litanije in razne priporočilne molitve v čast sv. Emi. H koncu so tudi še tri pesmi v čast naši svetnici na notah. Tako obsega knjiga 211 strani in stane din 12.— Dobiva se v knjigarni Ničman v Ljubljani. Vsaka Vigrednica bi morala imeti knjigo o prvi naši svetnici! Kupite si jo!

*Legenda o Mariji in pastirici Urški.* Spisal Joža Lovrenčič v Ljubljani za štiristoletnico božje poti na Sv. gori pri Gorici (1539—1939). Naroča se v Misijonski tiskarni v Grobljah, broš. din 6.—, vez. din 10.— Že znana legenda se bere tako gladko in domače, da jo še vedno iznova rada vzameš v roko, četudi si jo že prebrala. — Vigrednice, kupite si jo za spomin na štiristoletnico Sv. Gore!

*Katekizem o Katoliški akciji z razlago.* Sestavil dr. Alojzij Odar. V Ljubljani 1939. Str. 124. Cena din 16.— V knjigi je z dokazi podprta potrebnost KA, njena zgradba, različne oblike in metode, ki se jih pri delu poslužujejo lastne organizacije KA, pa tudi pomožne sile KA, ki so pač vsa naša katoliška društva. Povečini so članice naših organizacij knjigo že prejele, sežejo pa naj po njej tudi vse druge Vigrednice, da se vpoznajo s KA in njenim delom in praktično posežejo vanj. Iz nje se bodo tudi poučile, h kateri lastni or-

ganizaciji KA spadajo po svojem stanu in tudi spoznale delo, ki jim kot takim pripada. Zato naj si jo prav vse nabavijo!

*Družbenik Marijin* je izšel v temeljiti predelavi in ureditvi! Vsaka kongregantinja ga mora imeti za družbene pobožnosti in proslave. Založila ga je trgovina H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2. — Cena mu je v platnu, v rdečo obrezo din 18.—, z zlato obrezo din 22.— Knjižica, ki je zelo priročen molitvenik, j' razdeljena v tri dele: 1. Pravilnik, 2. Obrednik, 3. Molitvenik. Najprej je kratka zgodovina razvoja Marijinih družb na Slovenskem, potem pa slede pravila Marijinih družb z razlago, nadalje obredi pri raznih družbenih pobožnostih in nazadnje še celotni molitvenik. — Ker bodo vse Marijine družbe potrebovale ta molitvenik, ga bo vsaka Vigrednica s pridom rabila. Družbe naj si ga skupno naroče!

*Sholar iz Trente.* Spisal Joža Lovrenčič. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena za dijake din 22.— Pesnitev je ep iz XVI. stoletja. Opisuje kmečkega fanta dijaška leta in njegova potovanja, v katerih navaja vse, karkoli je v tistih časih kmečko ljudstvo zadelo, dobrega in slabega. Potovanje gre po celi Primorski in je obenem potopis in pridruži vse dogodke na tak način, da ima bralec celotno sliko takratnega življenja. — Zelo prijetno branje za vse, zlasti pa za dijake in dijakinje, ki se iz knjige uče značilnih znamenj za ep, ki jih pesnitev v polni meri prikazuje. — Vigrednice, ki se bavijo s pesnikovanjem, bodo našle mnogo primernege pouka za to,

# Vigred slovenskim ženam in dekletom!

Poleg vsakoletnih nagrad za pridne nabirateljice novih naročnikov (glej današnja priloga) razpisuje »VIGRED« za leto 1940

## 16 knjižnih nagrad

za najboljše spise pod naslovom

### „Moj rojstni kraj“

Vsaka žena in vsako dekle nosi v svoji duši prelepe spomine na svoj rojstni kraj, kjer se je rodila, kjer ji je tekla zibelka, kjer je rastla in preživela svoja mlada leta.

Vsaka naj opiše posebne in važne dogodke svojega domačega kraja, njegove prirodne krasote, s čim se bavijo ljudje (kmetovalci, trgovci, obrtniki, tovarniško delavstvo), v kakšnih razmerah ljudstvo živi, njegove narodne noše in običaje.

Posebno naj se opišejo običaji ob raznih prilikah prav v dotičnem kraju: prazniki, žeganja, narodne jedi itd.

Vsaka Vigrednica naj opisuje preprosto, kakor bi svoji znanki pripovedovala! Dobrodošle tudi izvirne slike!

Vigrednice, seznanite svoje sestre z lepotami svojega domačega kraja, z narodnimi šegami in običaji!

16 najboljših spisov bo obdarovanih s knjižnimi nagradami in sicer se bosta oddali 2 nagradi vsak mesec.

Najboljši bodo objavljeni s polnim imenom pisateljice.

VIGREDNICE, VSE, PRAV VSE NA DELO!

### Ali ste v tem letu storile svojo dolžnost glede Slovenskega doma?

Članice naših ženskih odsekov in dekliških krožkov, zdaj za božične praznike porabite vsako priliko, da zbirate pri svojih znancih in prijateljih! Take zbirke so posebno plodonosne, pa najsi so tudi posamezni prispevki mali. Mnogo malih prispevkov da veliko vsoto. —

Dolžnost nas vseh je, da sodelujemo pri zbirkah za naš Slovenski dom, ki bo naše ognjišče! Vse na delo!

Ako gre za zavarovanje pride v poštev le

## Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA • Miklošičeva 19

1. požar, vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonovi; 2. doživetje, smrt; rente in dote v vseh možnostih; posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«. Zavarujte sebe in svoje imetje vedno pri naši domači slovenski zavarovalnici.

Do 5% Vam obrestujemo prihranke, ki jih naložite pri nas

## **MISLITE NA BODOČNOST**

in začnite vlagati tudi Vi

Za vse naše obveznosti jamči z vsem  
premoženjem in davčno močjo

**DRAVSKA BANOVINI**

# **Hranilnica dravske banovine**

Ljubljana - Maribor - Celje  
ekspozitura Kočevje

Za zimo priporoča

## **F. I. GORIČAR - Ljubljana**

svojo glavno trgovino manufakture in konfekcije  
Sv. Petra c. 29. - svoj poseben oddelek za perilo,  
posteljnino in stanovanjske opreme Sv. Petra c. 30  
in oddelek za cenejše oblačilno blago ter ostanke  
Sv. Petra nasip 29

## **LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI**

r. z. z n. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 6 (v lastni palači)  
obrestuje hranilne vloge najugodneje

**Novo in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive,  
obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%**

# Za Miklavža in Božič



si želi gospodinja praktičnih daril. V naši prodajalni v magistratnem posloppju si jih lahko izberete od električne grelne blazine in električnega likalnika, do popolno opremljene električne kuhinje.

*Naše ugodne cene na električni tok omogočajo vsakomur, da si uredi dom in delo kar najudobnejše.*

Za peči Vam nudimo tok po 90 para za kwh ne glede na porabo.

Za kuhanje Vam nudimo tok po 90 para za kwh pri mesečni porabi 60 kwh za stanovanje do treh sob.

Za likanje in pomožno kuho Vam nudimo tok po din 1.50 za kwh pri mesečni porabi 20 kwh.

**Zahtevajte poseben števce.**



Oglejte si našo zalogo električnih aparatov v naši prodajalni.

*Mestna elektrarna  
ljubljska*